

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ у м. Києві

Фонду 2104
№ 1 Опису
Од. зб. 2

39

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ у м. Києві

Фонду 2104
№ 1 Опису
Од. зб. 2

справи	2
опису	1
фонду	2104
Центральний державний історичний архів УРСР у м. Києві	

Книга проповідей і речей, а також стихов
на польській і латинській мові.
з Оврут /Волынської губ./

Почато 1483г.

Закінчено _____

на 38 аркушах

Центральний державний історичний архів УРСР у м. Києві	
№ фонду	2104
опису	1
справи	2

Mowa przy otwarciu szkół przez K^{a} Jozefa
Baniulskiego Nauczyciela Wymowy
Dnia 29. Września 1703. Rokul Miama
w Casie Szkoł Gweldit. Czw. 1703: 29: 7bis

Wszystkie wprawdzie w Państwie Nafyn Polliu roz-
ządzenia i postanowienia, szczególnie nami teraz Stanisław Poniatki
Sądyt Proz w iak najprzniejsze czasy, władnacego Monarski, iz doskona-
tey Jozefu ku Narodowi Młodzi i wysokiej Mądrości sa cecha, doci iasne
prkazanie ię zstad, ze te wszystkie, stym iędynie koncem sa obmyślone, ud-
zone, i wprowadzone, aby iędynie dla Kraiu nadarzycie, mogacej zara-
diti iason, a ocalenie Państwa, i w nim Obywatelów uferzeliwienie
iak najdokładniej zabezpieczaj morua; z tym wysytkim, zadne z tych Ustaw
tak ofityu zrodtem w utrzymuie szrodki wielkopomna, Oczepny staw
i uferzeliwienie onej, wplywai niczadaj ię, iako pierwodwita kępta Mo-
narski skold Edukacyi Młodzi Narodowej, staranności; Niech albowien
wysokie i znowe Państw rady strumieniem będą szczelivosti Krajo-
wey, kęp iędnak strumienia przestętkin będą wychowanie Młodzi; zę
te młode Umysły Obywatelkumi napawa maksymami: Niech usadomosi
i zachowanie Ustaw i Praw Krajowych niewzruszona będą twierdza Pa-
stwa, by atoli twierdzy zarada będą wychowanie Młodzi, zę racone na
Ję serca Obywatelowej nauki narona pełna, zochota iędowania ię
Prawon, prz nępa kęrzy; Niech nakonie Obywatelkci cnoty owo-
cem będą mile zasilajęcy Oczepne, tych przecier Owocow sokim by-
tności ię dajęcy będą wychowanie Młodzi, zę przez prawdziwe, Po-
litiki Prawidła w Słachetny Ję Duple ięz wspólna młodzi, jęz szoro-
wosi niemyślona, jęz niecharitelna w rera wierności: iędnie ratę, iz E-
dukacya Młodzi Narodowej najistotniejszym ięz szrodkiem uferzeliwi-
nia Kraiu. Poznali tu wprawdzie Posthoni, iak wiele wychowa-
nie młodzi pomaga w Oczepnie jęz do utrzymania powagi, i zalety Kra-
iu, ięz do ziednania iędnomyślności i ujęcia Serca Obywatelów, ięz na
konie do powierzenia takowym najwyższym Urzędow, przeto ztaka u-
silności wychowywali Młodzi, iz w iędnie prawie na rządzenie Państwa
iako staranności wychowanie Młodzi czas życia swęgo dęclili. Poznat
dobne i oadronę najwyższę Bogu dobrotę i mocę na Tronie Polliu
Stanisław August Król mądry, iz najwyższę od wychowania w na-
ukach Młodzi uferzeliwienie zalezy Oczepny, i dla tego Rady Państwa a
wielkopomney ięz trwałości i szczelivosti racol, ustanowiwszy najwyż-
szę nad wychowaniem Młodzi dozor, jędnie ię staranności dęz a uferzeli-
wieni Kraiu z wysokimi Kruią i Nauką Mezami, ani pierwey iako-
by chciał użyć Słota władzy, tylko wraz szczelivosti Krajowej przestę-
dokonalenie w Naukach młodzi zaradzie. Owoz Słachetny Młodzi
męz samęz o uferzeliwieni Owie Dalpe ubigajęcy ię Monarske,
Jędnie tylko obowiązki byę rozumie, traktliwej te staranności chy-
tnie i wdzięcznie odpowiadai. Ja zas abym dowodnie pokazal szczeli-
wosi Krajowej wychowania Młodzi wyznikaieca zamerzadę staranności;
iz Wychowanie Młodzi Krajowej w Naukach iako Kraiu, rownie i Jęz sa-
mej ięz zrodtem uferzeliwieni i pocztętkin. Kochajęcy więc Oczepny ięd-
nie uferzeliwieni, o zrodle i pocztętkin teoz uferzeliwieni młodzięz z
młodzięz słuchac będą spodziwan ięz

Podaj, aby podobnych fanow jak najwiecej licza mogta Opatrzna, pelnie
by szczerwie wskiezona uwazana, wiezosi u postonnych, pewnie
przemiana swa, dawna stawa, swietych odnawia blaskim, pewnie
zwatone sity, pokrepiwszy powiechna odgnach swich wydate hard: iz
nie prywatnego w nich lez publicznego dobra choc bierze piekienstwo
nie zagra osobistego zyskania, lez powrzechnosci utrzymania gancie u-
stawianie, stowem: iz nie swiemi lez Opatrzny sa, miedziakami. O
stodkie zamildwanu Opatrzny pobudki! nakimze niewymorecie, abo we-
rem Jana Sobieskiego rozumu i maistku Dary, ora utrzymaniu dobra
powrzechnego obrwie niezadawat? Czy umytl nie odzwie od osobistych z-
skow upatrowania? Komu niedodacie serca czechy dlabie na wieczna miete, O-
patrzny powiechna ustuz? — Nic tu atoli brania dla dlabie szlachetna
Mlodzi wronu zaktadaj Konie, laen nad to i zbaanep Wtady, czerzenia
nie wyeta usonogo JANA Pradka Zwiego przy ktad; czy On wszakze ony
tak liczne i znamienite okasz duwdy, iz, nie wspomina iac tu okwiera-
ca Jap wieku, kiedy gloszoki Rodzicu, winne Nauzy ai lom, wrylone
inny laty dozralizy wyzradat upatrowania, czy sam mekli wiek zwa-
tam, za niepodobna neoz wrylonek thucenia p omdziotem — Jy bowiem
moce Ma Edukacya Jap w postaw umytl, iz Panuizy Rodzicu wry-
dai zastepia, micyca czerzia dla jndicia twokkowoci cholo ziednania dla
swoych poddanych pomyslności, czerzia dla zapoczenia iac niejednego w trudach
bespieczentwa dla tych ziednanych, niewyeta uita z mu ora przedocz pomin-
nowi zneniazie do obowiazkow, ktore przypoznony Prawa Przepicy na Synow
w Kladaiz; iakoto: miedzi, iderizacji, wiezney wotkarow wykonania, i sta-
ranności o Monarchi du bzo? pomysle inaczey niezalez; Jy bowiem na u-
pomej bitwie przeciwko Mrenkoci abo tuzicy, Satarzkiego i Korackiego Wry-
ska zlakin przynizaniem ku Janowi Kazimierzowi na czele walczony kawa-
leryi zmaguiciz, iz Jy nie nawet oaniczyn rozatit, nie miedziotk Synowzkiy
ku Monarke byt duwdem? Jy wragow, resty powierzone dlabie przez
stopnie az do Prutawy Wielkizy Wtady na coraz zupie i gortfajcie oba-
ca ustuzi Krole i Opatrzny, nie nalezney, i abo iderizacji zrak obowiazk.
Jy przeciw plandnizacy Krole wron Odrzi, pustofajcy Korakow, ni-
sreczacy Ottomanskiy putreda z nierowni mniuszay wrylonek czułka zle-
Kroc bez zadnego na scampdu dit swich obowiazkiz, bez nay nay micy
rezy na wipace zpa nie bespieczentwo odwalnych odbywa wypraw
nie jest reto duwdem wierney wotkarow pelnienis? Jy nakonie nie spo-
kone niektorych umytl zamiast spolni radie Opatrznie czy nie pre-
ciw Krolowi zuzatki, JANA Sobieski au thuzit osobistym przesledowa-
nieu nachatit iz byt nieis donich, w ktore jednak przez barine zblodn
ofniewie iz znieit te plane, a zduzpy mikeronny prywaty, oddail
winnyh Krolowi, innyh do zgoty pociaga, umytl iednocy wyborna
racie do gortwajicy wedlowie niedopuspon, zupatne pod Chocimie
nad mozy Ottomansky odnosi wrylonek, atu araz nie iasny dat duwa
stapanowis o Monarchi i Opatrzny, dlab? aratyn ktore niewnieie iz JANA
sobieski baczny zewierzności byt czerzicilow? iaku bowiem odyt obowiaz-
skow stawae iz jest naystare Wtady nipony zuzat, iest i iotnie skla-
dajice zuzierzności upatrowawa prowai wrylonek, jrozpawac czerzi, tak sere-
we tych dochowanie iest sreczney czerzi Wtady. Jy to iest przy na-
wisku ni nie, przy czerzi Mlodzi zewodu, ze oozumiciz byt wrylonek upowazajicy,
chociz abo dlabie wrylonek, obmiewit, niewrylonek, zmylonek postaw-
szcypur

szczerwie, powozny o pomozieniu icy dobra nieowdustoi, w dery dlabie pi-
im, jrozciw nie, pisici i chowa, Wnieie tu zaty, naley, iz, Jy gran? 04.
towne JANA Sobieskiego Edukacya wrylonek mi w panisic pil-
ne Pan i Kstaw zachowanie w postaw umytl Jap gortwajicy Opatrzny
miedzi, wrylonek na sercu gloszoki Wtady, probawale, naley jmi dlabie
idri, iz Jy do bryz utworzite Opatrzny. Jy wrylonek, bez sple-
chetne Wrylonek, jrozpawac i wrylonek czerzi JANA Sobieskiego
abo jrozpawac ora serce do wrylonek na nie wrylonek
Jyit Jap JANA iaku bitney i Szczerzowego Woidwika —
Le Edukacya dobra szczerzowem czerzi Wotw w Prutawami,
tak to byt iedny neoz iasny, iz na obierne sibi icy i rozwodzi duwdy za
prome czerzi zabranie omdziotem; Kto bowiem nie iest pzechonany, ze be-
Praw wiadomoci sprawiedliwe wyprawai wysoki, pischerne zawierac pzo-
miera; bez Krasomowstwa, naklonie, postaw potrzeby Wrylonek umytl
bez Poltzerney Historji zardzi, i Krowae Wrylonek, bez iderizacji
Krowae pzenania czerzi Japozafii, wrylonek puzerzenia miera, i Krowae miera,
i Krowae Narodu przy miera, i wrylonek obry, i satarzmy przy puzerac.
i puzerzoci nie przyiacela zedna niemorna miera? Lez zedy i bi-
trwi Wrylonek Edukacyi byt skulien, ktora z puzerzoci zed-
ie iz wrylonek, neoz w Prutawami; na ktorego rozwinzanie i utawienie
dosi wrylonek byt JANA Sobieskiego puzerzoci Edukacya — Ten ma-
iac ier znenie w Prutawami Krowae z Krowaezkiy Akademii puz-
wrylonek, wiadomoci Praw i poznanie Opatrzny udae iz duwdem
nia Prutawami, Jy do Krowaezkiy iz wrylonek umytl znenie nabiera o-
nar wiadomoci Praw, Opatrzny, i miera puzerzoci tego Krowae
sprawiac iz ras do miera puzerzoci w gortwajicy Wrylonek
ka XIII. stuzby, Jy do gortwajicy szlachetne Mlodzi czerzonia, iakoto:
Krowae w obrotow zotwajicy szlachetne, i czerzonia, miera i z b-
Krowae ciata w gortwajicy i dopyrow stacranie, smialcie i walczonoci w puz-
ciskow wrylonek, i radawanie, czerzonia puzerzoci, tak miera
mystwo i ryetnwo gortwajicy w sobie, iz, Jy puzerzoci do Krowae, stuzby
Mathy wrylonek Jy puzerzoci, stawa: = Jy zemsiciz nad Satarzami,
nieznan. Jy za Jy, iedli byt Jy puzerzoci tyw, ktory nie puzerzoci puz-
Prawami: wnet wrylonek miera puzerzoci i Szczerzkiego gancie obry
tak puzerzoci znenie, iz iedni Satarzami, czerzonia Chryscianstawa, dlabie
dy Obrowca i Sztaby i Pannonii, puzerzoci inni. Jy puzerzoci iedni
Szczerzkiego Korakow, Satarzami i Ottomanski, wrylonek iedni Wotw
naywale czerzonia Jy, opowiadajicy, wrylonek — Jy niedarmo:
Ciebie albowiem, iedni wrylonek Korakow Szczerzkiego Chryscianstawa
wan na swiadectwo, zernay iakiz wrylonek, udarzony Sobieskiego Opatrzny
zow, ustypowai z placu, puzerzoci z granic Polskich miera. Was, Dlabie
Krowae sity wrylonek puzerzoci, i Krowaezkiy Krowaezki, a iak Szczerzkiego
Jyie dla was Sobieskiego byt. Jy iz nakonie Ottomanski swiadectwo
Jy, na czerzoci Jy wrylonek, Jy wrylonek, iak czerzoci znenie od miera
Wrylonek JANA czerzoci puzerzoci byt: iedni wrylonek Jy znenie
iz dlabie Jy, iz Jy wrylonek iedni to byt puzerzoci, iedni, i znenie: iak
nie sprawiedliwicy; nie puzerzoci albowiem stawnych owytl znenie
Szczerzkiego, iaku i na inry Polskie puzerzoci Jy, miera o miera Satarzami puz-
nawie Ottomanski, Jy obry Jy Szczerzkiego Szczerzkiego onie puzerzoci
Wrylonek sity wrylonek stawa: = nie puzerzoci puzerzoci, ktory nie miera
czerzoci zosen puzerzoci Smierci... co domnie stawa na czerzoci: tak znenie
Szczerzkiego, puzerzoci puzerzoci, Krowaezki wrylonek: nie puzerzoci
Szczerzkiego znenie i Krowaezki, iaku i niewrylonek puzerzoci Jy
Jy

Imperium, quod Sobieski, nullo prevaricatione huius potest, iako rursus offer-
na nra Wytkowey wiadomości, ni przerwany, straz ambicij przewymy. W
skia kierowanin, 40 tysięcy, Turków zniósł zupełnie; same go przytocz
Wiednia od iarsma ni wolniczego Ottomanow już nie nad catur Cesarstwen
upięgu uczołmieni, dsi rozumion iasno okaze, iz walcenimn Bohatrow
ni "Lamow" przyci, lardie, i wyzejzi, iedno to byle; Jak tytko bowien we
20,000, wytko swego nacięgnot pod ty Cesarstka stolicy, anazwycy pr-
Dny umowy przmiecau rascn i nad Cesarstka wytko ryp dołbunt,
wnet Obcz ze sterak kwic stajęjcey Turkow i Patanow zdrony, tak ucy-
stiwie pokonant, zaiost, i rozpryzt, iz ni dosamego tytko lud, Wiedenskiego
Stawca, skry kniżny i powitany, lece rozre Dwory price Polow rollia.
ni wyuzycow stęgo parowu a powinowawianach nadawaty Ma Jmiona.
Lwał wię, zwal Młdr Sachetna, natak uiele przycaty sig fanowi do nie-
Smiertelny Stawy i wygokich dostoiętu orygninca, męzne ciata cwid-
nia, iz go utworyty bitny i ferelowyg Woioownikin. Do tygot zape-
nie, do tyg Przewietny Komę, Eukacyney w Krepisach Eukacyi Młdr.
Nadrowy zalecony obowięzok zmięra celu, aby ta zaprawięd sig z mł-
dianney wicku unikai wfełkię miękkości, wiewar nieprzeżar wygo-
wiadai piferowei, za obmiewta przycawę puczycwaj z nuszosi, miedy
pamiętko ipęgarde, sig gajęce wady licze i kłliwosi, możyta kidytkę
Dz byd fanami Walecznych Pradkow swoich zapretelnicy zemi Nuladaw-
ami. Leci nie tu stasol Sobieski prowadzyc go bowien Eukacyi
prze rozre kolejno następujce stopnie zędnosi, otkazite go w rypci na
Dwnei, tworząc go dobre nędnęg Krolen.

Dwoiatki icst Eukacyi nędnęg Moralny iedn, Dmęg Pęzeryny; Owey
Moralna utworzycy Jmłw Dobry Obywatelew, bitny Woioownikin Pęzeryny,
Obdwię te stęgonie aby dobre nędnęg go ni utworzycy Krolen, Ktoz prawyżyc
wac moie? i choicaz = kiedno icst pędnien Salutięg i nępnycie byd męzeryn
idobry w Senacii nędz = tak aboli obdwa te przycaty mędry i walceryn krol
pomięscil, spoił, i zędnocz, wosobie, iz by nępnycie nicodstapit od pępnęchare
pępnętyg Sawedny pępnęce = Monarpha pępnę On / Godnosi, nętytko pępnę-
ta, by byta zupęntu odobrona wicęgami, aliter praw stędnęg urboio nędz
aby obama erasami wojny i pokoię Dobry kierowai potępnę = Pępnę in
zeto pępnę icst skłkiew tak licze zępnętyg wicęg? Ktoz wycłkic nępnę wicł
uicłkic nępnęstana? Prędz Krola Sobieskięg: Komę gęntowncęg Portęg O-
Kopskię umocowania pępnęic dędz? Prędz, pomocy, i Prędzowi Sobieskięg:
Komę utawicwicy stępnę more iz krol dany na pomoc i obrowe strępnętyg? Jano
bi zaięte takte byd utawicwicy pępnętyg, iz icstli codkoięw miar kowai by-
eriew, Poręg byt swoi i pępnętyg Państwa od byt nępnętyg rē-
stępnętyg, icstli sig zępnę do Obowiętyg uicłkow, kicłkly byt od gępnętyg
pępnętyg uicłkizonyg, tak dalece, iz mu stępnę Pępnę przycat, ze Mui
chwatę nępnętyg Data Krolęwstwo, taskawoię uępnętyg, enota wicęg
stępnę uępnętyg = Map wicę, mass, Sachetna Młdr stępnę lnot w Oby-
watełkic i na Dwnei wicłkizonyg Obraz Jana Krola Polaka, wicęg zę
nan' pępnę, nępnę go nępnętyg z mępnętyg Oka, a na wzor tyg uicł-
kay sig na Dobrych Obywatelew Krolęgtyg rēzery Religię, Krola, i Oby-
znc, cwięz sig w enocci, pępnętyg do pępnę, nępnętyg Mępnę, aby wera-
cie nępnę w Domach, pępnętyg w Obyznci, wicłkic sig w pępnę-
wanię Wicłkow, tak dalece, iz by Prędnętyg Dwi, ni mępnętyg choicaz tak
Dokłęny Eukacyi, iako teraz Prępnętyg Komę za pępnętyg mępnętyg
Krola stępnętyg mępnętyg uicłkic, bo wicłk wicłkoi, erdwięk erdwię-
Den sig ni natak mępnętyg celowanię w boiar ni Wozę, i obwatełkic, wicł-
tawo, gępnętyg nępnętyg Krolęw, powstępnę na uicłkizanię Prępnętyg Komę
mępnętyg i innych Dobry mępnętyg a rēzerytyg ty Dobranie wiadomości nę-
nych Sitak i wynalętkow chępnętyg ni na kłd nępnętyg uicłk, Serce od wicłkiz
pępnętyg nępnętyg ni na pępnętyg umytl. Dixi Datur supra

Oratio habita in Collegio Bruncen in renovatione studiorum quae fieri
ad Antiquales A. M. Josephus Prayudili Prof. Pratum 1704.
die 3 Novis.

Optime conditio a veterum sapientissimis utroque fuisse judica-
verim studiosos Prati: Juven. Ab. ut quae quilibet sapientia pariter
pessimo studio indaganda sit; atq; edulendum Prati est, ejusdem
specimen, ac dequationem salutis aliquam galantem proponere brevis-
simis quibusdam meritis, quae aut pro tentis gymnasiis: laudibus
impetere legentibus, aut per ora manibus hominum hactenus vulgo in-
notescerent, et in delectatione appellari deperale edito in loco pępnę-
et conspicerent brevis ille nota: ne quid nimis nota te ipse. Et tunc
Pythagore symbola, Xenoni corollaria, quomodo Epicteti dicta Platonis,
et quibus de illis declinat luminibus, conseruag; quam pępnę-
mud arte docendi, cujus erat integri ferre iudicium, ad eum forme modum,
quo belii mendores est laudissima dixerunt duntellatione, de illor on-
pępnętyg itę pępnętyg certissima capient am pępnętyg. Eępnę
re, tametli mēhil habet querulius juvenes Nobilit; gępnę hujus gy-
mnasii Prati dicitur Conditi; justit; de caudis nos esse deirnetat ta-
men haud dno, ar quid gępnę laura Prati Prati Prati sed utu Prati Prati
comodius sanctitę pępnętyg, quam ut pępnę ille Prati Prati at bo-
nis artibus conseruag; stępnętyg, sui rēzerytyg conseruag; nostri norma
offici; wicłkizonyg Prati: Juven. studios dignus quodda' adesperans ex pępnę-
ret. Et danc, mępnętyg pępnętyg etiam studiosa pępnętyg, pępnętyg univ-
ersum Orbem Prati pępnętyg animo in libere opertuit Prati pępnętyg, in
quo artem pępnętyg libere, ingenuę dignas ita nępnętyg alę pępnętyg est, ut
nicolumni de uicłkizonyg, bonęg statu Prati Prati nē mēdo dicitur Prati Prati
dicitur, se ne conseruag; quide pępnętyg, ut quemadmodum agnoscit Prati
pępnętyg nępnętyg erat Platonis disciplina attingere, ita ad quodlibet ho-
nellar artium in Orbe Prati gymnasii dicitur dicitur conseruag; interclu-
su dentirent; qui inter Prati Prati artęg bonas quodda' dicitur comi-
miserent, intelligerent; longe majore hęc lali, quā apud Platonis
cos pępnętyg ratione haberi. Quo circa rem futuri me credi-
di solemniori hęc litterarū repetitioni oportuna, ut ad pępnętyg pępnę-
dictu aliqua Prati Prati uicłkizonyg, quo pępnętyg Prati
mihi pępnętyg Prati, bonas artium Prati fuisse, mępnętyg Prati
deberet firmissima Prati felicitatem haud dubie pępnętyg.
Nępnętyg mihi Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati
pępnętyg illor dicitur Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati
hęc firmęg' laudē in humanissu studia a suis laborib; dicitur in;
ni; illis in altissimę dignitatę gradu collocatis specie Prati Prati ma-
gnificę ostenderent. Conatus quippe omnes pępnętyg Prati Prati Prati Prati
si in mępnętyg hęc dicitur ea opinio pępnętyg alę pępnętyg et pępnę-
pępnętyg et Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati Prati
mano magisterio Prati Prati, ut enim lana purpura pępnętyg, certis
pępnętyg mępnętyg Prati, ita humane artes cu' et Prati Prati Prati
si ducunt et uicłkizonyg dicitur alii aut mępnętyg, amosse, itę pępnętyg
mępnętyg, Hęc pępnętyg antiquitas dicitur mępnętyg dicitur Prati Prati

abluens, cui sunt fabularum involucris maxime luderet. Quoru etiam
Invenit edivina mente operata. Mercurio vero Talanby subdantem
super humana omnia omnino confidit. omni ut celestis origo, adeo Divina
humana mentes numer. et aucto utte commedare sua. Ut autem
Philosophus etia vetera illa et altera preterea, quoru Pithagoras
vita plura sua, sive illa musica contenta finit ad celestium obliu mo-
rem exegit. sive Arimeticis legibz concluderet celestia illa preterea
numera vero in eis diomni appellacionibz, put apud Plutarchu legit in-
signis. Quoru humane sapientie columnas Plato abjudicata a mo-
ralibz omi scientia veritatis, eadem modo rem magno studio adhibito remi-
nia, illud docuit, quas prius in Celo expectas corpore didicissent. Nam
la alia profecto causa persuadet Egypcius, ut Platonicis in re ad umbra-
rent studia litterarum. Atheniensibz, ut altero pede sublato simulacrum Pat-
ridis dedicarent, Sythiis ut Dionos honores haberent Prometheus, qui
Primus humano generi abstractu e Celo igne luce nempe sapientie
comprehendit. Sed in his necesse e externis futuris admittendis, rem
oraculis veri Numinis delectatissima. Tugite, siquidem suspicari, aut Pla-
tonis didactissima Platonicis, aut Jovis quoru vocales, aut Apollinis fa-
tidicis hauris, aut demum illa in auribus sedis Pithagore dicitur arbo-
rem a sapientia ubi in deificaret in sede fuisse delectat, sed abere illa
altera, qua scientia boni malij quoru in deo educta fuit. Sed in
Athenis Plute, in Delone Jovis, in Delphis Apollis, in Lemis Pithagore,
ser res omni sapientissimus Aristoteles, ac Moderato Deus, sua, ut sic di-
xerim manu consista in illa Primis Parentibz quoru voluptatis Regia
condecorant. Ca vero bonas artes cum vero bonas artes unica beneficio
Religionis celestis defluere fateant, necesse est ut in illis collendis et
ornandis tantu nostri laboris edidit, quanta in eis, qui illas nobis im-
portantur beneficentia et amoris emittit. Jam vero subijate oculis
Jovis Nobilis Augusto Serenissimo Principe protho salutis publicae quibz
navata moderante per felicissima tempora literarum divi patris qua-
dam veluti vestigio sublato bene operandi ta seducta, in quibus ta tam-
pla huius undequaqz eruditio accepit facta est, tanta in excellenti in-
genio in primis Generosi Principis adlocavit, ut tantus e terradi-
one quoru fuisse videtur fabulosa illa segetem Militum Cadmorum pro-
dux, ut natura profestina se duos partus ad eu, et tempora cursum an-
te vertere viderent, una que demum in etate collocare ingenia, que
in omnia secula diffeminanda quatraverat, que optare omnia, tametsi
in hi infirmitas in n sit integra, neq illud stamen deprimenda hunc
ipdu Principis summa animi propensione erga literas, litterarumqz
Cultores affectu esse. Quod cui n pateant, concedamant ad vome ta-
cente Hod Gymnasia, palestragz iterum in ad alia sine pmo do
Conilio Serenissimi Regis nuncoprimum aucta, qua ut Religio et sa-
pientia in deificaret. Que facta e, ut Viris excellenti quoru latte omni-
gena cura studiisqz Clarissimos, Prestantissimosqz Excellentissimos
Jonatium Maphallii, Michaelis Pomatoulli, Augusti Schukowllii, Ste-
dani Castonjoffii, Adamand Pomatoulli, ceterosqz Illustrissimos
Maacanthu Malischawllii, Joachimu Chreptow, Pichachem Mini
pub.

Jonatium Maphallii, Franciscu Bickinilli, ac Andrea Samoylli
veluti voluntatibus suis Excitatos studiis litterarum professe constituit, qui
per se et propria virtute stimulati dequ ad exemplum prodequ id sibi cu-
re produerunt, ut Juventus Plona virtute studiisqz inhueret foret ac
educaret. Que et ita sunt, que pedita est Nob. Juv. quilibet omni parte
tanqz subdidit ad Jultion a gremio honestissime Parentis abducere
que iniquitas litterarum Viris adurgere, amicos fide et clientella ab-
rogata Moderato Nobilissime Studiorum, sine qua, nec comoda ita
tractationem, nec operetur laude consequi possunt. Quid etiam Atheni-
ensi Populo in tanta legu securitate libertate, in tanta Judiciorum maturitate
corruptus, in tanta contaminatio copia, atqz prestantia Philosophorum,
ut profecto n in Italia natus, sed e Celo delapsus Anacrusis ille videtur,
qui enucleate perhibuit nudqz gentium indige de, qui velle deprecatus
haberet, honestius de illa tractarent atqz sentirent. Non igit temere
Religionis celestis putaverim, qd humana alligat mentes, ut emine-
ntissim prohibet ne mania confundant, ita Religio in resertas obje-
ctus obtinet sue, ne liberales discipline linea sua handicent, ac de-
ad vno itinere suapte ductu edpatient, Dein, neq diffiteamur Reli-
gionis pro vrbz erudicite amplissimos fructus uberrimosqz per conne-
tempus, in publica comoda redundare. Ac veluti strenuissimos mores, ac
eternitate certantes, iude manibz edificatus accepimus, quibz fore, armij
que secretissimis, hostes ab eor vrbz quoru habeant: ita prestantius homi-
nu cura profrende Religionis splendide manupente eadem opera Re-
publice statu ordinant, ordinatu conservant, conservatu eternant. Ut
satis admirari n possim audacia, n cura an tarditate atqz stupore eli-
lute auctoritate Historie, qui vrbz doctrina in com ta Principibz
daturus, magna arte, qua profitebat in iura, id omi amatu agit
atqz antequam, ut n ab incorrupte studiis honestis, sed a nequiss-
imis malinacionibz regnis munitis nec atqz opusculis circumdant.
Vnu quod na isthe e, ut in vrbz loquet stulta calliditas, perversi-
se imitata prudentia, que sed, specij vrbz ita in artu cogit atqz
compellit, nos vero Juv. Quod conjunctas in Religione artes bonas pro-
vate publicasqz felicitas donum spondere unu abide habeamus. Igit
ite deus, in vrbz movet sapientia: aut hec vera in Religione conjun-
cta, qua in signe securitate vrbz Palladiu juvenet Cohatu, vrbz et
et observate. Vos vrbz studia huius terminu consecrate certi auspelle
perpetuata, illa formissimu cubi vrbz solididij esse vrbz ducite: operetur
deniqz, vrbzqz in vrbz obteter, ut preclara occasione strenue usqz
atqz. Hoc enim adhibita industria efficiat, ut nerva omibz, et qua
ta maxime per vrbz licet contentione, ad ingenia de vrbz
virtute impigre, animu et cogitationes omes convertit: quonia in
vrbz primu de vrbz, postremo amantqz Juv. vos atqz itenu moneo,
ne quidam de Gymnasia frequentatone vrbzqz omis literariis, e
exercitatione vrbz remittendu putetis, quasi vero ingenij prestanti-
tia in cura mertiagz sarare facile profutis. Ab hac me sollicitu-
Dint

solitudine metui vacui prestantibus, si perpetuo ante oculos ce-
bit veridicitas. Egregius ille Orator, que ingenio ita eruditus accep-
mus, ut ministro Deligentia sublimis indigere, labor vero curam ita
strenue stud, ac si advertens hebetem animum tandem sibi obtinenda
epit, si namque edemoplu tantu l'ini onemoria abjicientis, q'alamo per-
fractis, ut nec vobis natura, nec vos nature, intelligat de seipso. Ce-
teri, quo alacrius ad illthec studia animu adjuvantis, occurrant vo-
bis edemopla velle prestantiu Civor, quod sapientia illud ad am-
plissimor honores edulit. Hoc tu eruditionis atq' sapientia, tu
vel madime opobittis atq' virtutis partem aliqua consequatur ee
videamini. Quocirca neq' vos diuiliu delinere, unuq' addans:

Somites somnuli ablit facientia domnos
Olia amenas petiere celsa haterbas
Quid plura... cura redit, reditq' labor - - -
Ergo: Arma alacri renovanda biro, vocat ecce ceteros.
Pama suat addito, aces in quiete flumiat,
Poria, et sterno juvenes accendit amore.

Na Akt promulgacji w smy P^o Trypolskiego Lowcy
Inflan Prefekta Pzkoł Burz usposobiojly w R^o 1704
L^o D^obris na Niepokalanobozcie N. P. Maryi;
prze W^o M^o Kijda Jozefata przywidzkiego
Nauczyciela Wymowy

Sekretarza Mowa t^o przed zaczytem promulgacji
Naywyższej czci wymiary i chwala w pierwszym po-
rzadku polgazona, Powszege wszech rzeczy porzadku
i utworzyciela Wszehmoggego, kazdego z Ludzi bydz
ma zamiarem. Naymniey wige nieodstypuige od tego
przedwzycia, ninieyszcz czynnosć naszą Pego po-
swycamy uwielbieniu.
Chwalebna Starszytnych wiekow bez niepamiętney
baczności godna czulosć w pomnozeniu Chwaly Ma-
ryi, ktora czcić, wielbic i nayznakomitszemi pachwal
odglosami okraszac, wszystko, cokolwiek w oddziale
rozumnego Pwotzenia lgeczy się, powinno, gdy żyw-
szey uwagi zastanowienie się nasz umysl trudni, rozrada,
wani serca wiech nad pozyciem szczesliwosci nader zna-
komitey zawizytej od tych, ktorzy w poczet Sług P^ocho-
czo wdawali się, atumionq iuz uszczesliwienia, wszelkq
rownosć przewyzszajigeo, zazylosć wskresic iedynym
zdydz naszej upragnieniem stanowiemy. Do czego Dnem

dzisieyozny
222

dzisieyzy wymierzac nam zdaie się naydostatecznieyszcz po-
z, w ktorym hzezaenych Obywatekow Powiatu luteyszego
Lecznosć przytmc seig swoig szczyi i udaza. Pzeco, aze,
bysmy naymnieyszey nie uchybili dobrego porzadku ustawy,
ktorey kazdego utwarzania naypierwsz bydz powinien
zasadz i gruntem, cokolwiek do nayseilleyshzego utrzyma-
nia, dopiero wzniecaigey się uchwały nie odbytym iest
warunkiem, naymniey nieuchybiamy. Kze Ten znakomito,
seig pierwszenstwo między Nami bydz ma zaszczycony; wige
wszelkicy wgtpliwosci uchozcie powinno, ze i enoty zaszczy-
tem, wysokich przymiotow wyborem, wysokq kawi rodowito-
seig w gronie naszym pierwsz się izdobi. Do iakim ze p^oz-
wem podryzni miec mogliby powab iakowoy do dzieł chwa-
lebnosci? Lecz inne zdania mniemane bydz powinno o hze-
wodey w Pulkach Maryi ninie obieraigeym się, o ktorym,
ze pikney enoty zaszczytem upikzroncy, ktor wgtpliwym
zas sposobie maigey się rzeczy, azeby zarzd swoy nad
Nami osprzestrenit, ktor przeczyc moze? Pozwolcie wige,
gdy uszczegolny iest enoty oddzialem, uszczegolnic się
iednroglosnym gromadnych skrzykow wymierzonym, P^oz-
wszenstwem Wlady.

Obrany iest Enota, pikney Duszy przymiotem, wspariatosig
Zdania rozsodkiem Inakomity, na Urzd Prefekta W^o smy P^o
Jozef Trypolski Lowcy Inflan, wielkicy nadziei w Sobie
rokuyicy tuchy.

Na Urzd Viceprefekta W^o smy P^o Franciszek Ine-
ciak Lowcy Derb, ktory iako wspotkuyicy w Enocie Pien-
wszemu, tak, azeby i w towarzystwie rzgdenia spolkon-
wal przyzwotose kaze.

Na Asystenta Iwszego, Obrany iest W^o smy P^o Jan
Kosciuszko Polnikowicz Parny

Na Asystenta. Igo W^o smy P^o Wincenty Janeczki
Czesnikow Lydacz. Sekretarz M^o Kuz Pokulski

Prefektem Kongregacji mnieyszey, chozig wiekiem i
wzrostem imym pierwszenstwo brae pozwolit, Enota

iednaki powagg wprawdzie nad lata swoje prze-
wyszajicy innych obrany iest W^o smy P^o Antoni Becki

Pisarzewicz Siem Burz
Viceprefektem W^o smy P^o Wincenty Trypolski Starsiac

Pieny. Asystentem N^o Tego Towarzystwa W^o smy P^o
Jozef Siemianowski Lowcy Pmoly. Asystentem N^o

W^o smy P^o Perednicki
Marszałkowic W^o smy P^o Antoni Suryn, Jan Nizuski,

ski, Jozef Bobolewski, Jozef Kluparowski.

Charyzowie
222

Chorzowia JmPP Franciszek Kreczowiecki, Ignacy Chluzawski, Stanislaw Wolanski, Alojzy Dubrawski, Zawadzki, Zelnicy, JmPP Kajetan Rusiecki, Karol Zielonka, Jozef Pokulski, Nowiedzaicy Chorych, Wm JmPP Jozef Trypolski Pre, fekt Kongy, Franciszek Urzeczak Vice Prefekt, Jan Kosciazko, Jozef Wincenty Janczycki Assystens Agi, Antoni Pecki Prefekt Kongy mnicyszey, Karol Zielonka Matej Pokulski, Antoni Soryn, Jan Nizewski, Jan Potocki Pacellari, Prefekt Pacelli Stanislaw Soryn, Vice Prefekt Baykowski, Ignacy Szwab, Wojna, Popielewicz Bialocki, Niewieski, Odzwierci Jan Kozubski, Jan Niedaszkowski Ale, xander Kalenski, Antoni Krasowski, Michal Sosinski, Postregacze: Antoni Krasowski, Michal Sosinski

Mowa po zakonczeniu Sekretarza.

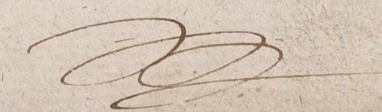
Jaszczyt: Powaga, ktorą zdobiesz grono, ktorą zdobiesz, dziezy, gdy z zastanowieniem się rozważać mi przychodzi, wyznać, sądzę przyzwoitości, że tych najobfitsze zlewy są wymierzone Nam, którzy w Towarzystwo obradnych rzę, dzień Twoiego wplywamy. Łaczym, gdy gromadnie, wszyscy Atkich skłoności początek swojej ozdoby, iednogłosnym umysłem w Tobie głosić, i wstawiać zabierają się, przy, zawitości wszelkiej uchyliłby, wymiar, z tymże nie sta, ige przed się wzięciem. Wice co innych ci serca dzia przypu, szę, nie imię i naszego zdania sądzę uprzęmość, wyc, cy zaś przydać to przedsię bierzemy, co nieprzyjmiesz złym umysłem; Na tym stopniu zostaje na którym, ige nie szczycie, lecz własna usadziła Cnota, przykła, nego Rzeczy utrzymuj powagę, spełniaj dni szczy, siwości, lecz i Nam teżyce usiłuj być zadatkem, aże, byśmy, którzy teraz szczyćmy się Twoym wywyższeniem, szczyć się oraz mogli, i wspaniałej Cnoty wyborem.

Mowa Retora...

Non minus jucunda, quam etiam prospera Nostra Congregatio, nis videtur auspiciari initia, quod si, qui unius Monachi cohortis miles sumus, a sua perspicacissima Perillustris Prefecte ordinabimur prudentia. Et quemadmodum antea semper mirabili flagrabamus te honestantli cupiditate, non casual, gari, qua dicitur humanitate, sed continua dotum natura ex, miam contemplatione impulsis, ita nunc precipue, cum se, cenimus in hac, quam modestis ac pietatis studio prome, nuisti consistere dignitatis prestantia, maximo te cultu, ac eximia voluntate veneramus. Equidem ex tempore, si mulac ad Te dicendi provinciam acceptari libens, occur, rit menti mea, non aliter Te ad hoc Splendidum Prefectu, ra accedisse manus, non secus hanc gloriosam nancia

gubernandi

gubernandi potestatem, non alia ratione hunc altissimum in presenti conditione obtinuisse gradum; quam agente numi, teris Supremi gratia, comprobante auctoritate Superiorum, Eby, consensione facillima contubernatum, studio, benevolentiam, iuc, tia, favere, ac comprobatione horum omnium; qui tacite, se iudicant. Nec mirum quidem, illud etiam non fortis, ito, non casu incerto, non audipiti contentione, sed merito, optimo quodam jure tibi contigit: Sive namq, oculus veris, tu in Majorum gloriam, ac feneris tui amplitudinem, scriem anu, tiquissimam Illustrum virorum te precedentem facile ex, tissimo condēcoravit ingenio, sive educationis conspi, cietur modus, ea Te modestia, urbanitate, prudentia, ac pietate abunde locupletavit, sive demum reliqua, Ipsius Naturae consideretur excellentia, liquidissime, constabit omnes actiones Tuas ad exemplaris, normam incessanter collimare. Ipsa etiam verustas, minifice composita indicat in te esse aliquid ingenii Cnot, sollertisq, quod aut vix cum aliquo, ferit sane cumvisig, paucis conferri videatur. A genere igitur habes horum, nestatem, a probitate laudem exitiam, a ceteris, moribus dignitatem, in quo omnium perpetuum te, inivisse fides nemo non videt. Ex quo tantus tibi, splendore hac occasione accepit cumulus, ut jam, praeterea nihil addi posse videatur. At hoc tamen, mihi tecum intelligendum restat: Omnis honor qua, quam in principis maximus sit; tamen in conti, ruatione ipsa magnitudo incremento subjacet: Ipsa dignitas muneri integritate amplificatur. Sed Socii Nobilissimi, cum habemus Prefectum ho, minem innocentissimum, Summo loco Natam, dignum, se hactenus Majoribus suis praebentem, ex Ejus, presenti moderatione tuto divinare fas est, integro, rimum officii cursum subsequi futurum. At ne lo, gior, quam par sit, videatur oratio mea, ita Tibi Per, illustri Prefecte gratulor, ut ne verbis quidem idoneis, letitiae nostrae magnitudinem enarrare queam, cogna, gis repeto, quod praesentes adsunt Testes. At am, plissimi viri, quibus Tu Nobiscum tantum pro co, grati animi debes, quantum Homines, Homines, debere vix judicari potest. De reliquo ea cetera, qua consuevisti in cultu Mariae pietate, Nos autem, promittimus, neq, in exequendis mandatis, Tuis, ligentiam, neque in sententia fidem, neq, in per, merendo labore patientiam, neque in sustinenda, Dignitate Tua gratiam ac benevolentiam nostram, Tibi defuturam.

Prześliwość zaś przypada nam, że nam wspaniałym
 miom twym dzień drukiem wymierzyta, stanowiąc się w
 przewodztwa naszego zaprzecie, w którymbyśmy zgodne pu-
 kniey cności twojej, dai mogli w nadgodnie rzeczywiście
 okaru dowody. I takie który ista mitym oczu naszych przedmio-
 tens, cnoty zaprzetyens i wyborens usiokrony, przywoitym po-
 chwat wozickiem, gromadnie gładzi, sławie, i najznakomiciej wy-
 wyzraci. Ten albo wiersz ista, którego cżyli wysoka krewi rodowi-
 tosi, w świecie tytejszym niemato bezklubney stawy wydzie-
 long oznake, czy piękne, piękney duszy przymioty, kwaije
 umyślomy, nie inny pochopie kądzy, nasreij, wzniesia się, i nie-
 inne umyśtu zdanie przed się bieremy, tylko: że ista, pierw-
 w zaprzecie, zaprzetyony wspomiatacie, wspomiaty w umyśtu
 przegone, melony w rozradnym zdania ramianej, tak dalece
 że rozpozai nam aż nadto przychodzi, że nas ponaga swoig do-
 bistr, ozdobionych mitey uciuchy nasre miasz serca radozic, ucie-
 prony przytadnym staisz się wzorem. O wspaniałosci wie-
 nasti, który tak wysokey, a nieptomney nadziei przewodka
 zczyimy się i Dobieiny, który wspomiate cnot swoich zarody
 takto w umyśtu nasre upraci, wkrzewia i wplemia moie,
 Kaktorep nakonie ozdobił się ukłpatanie, wspomiatym
 czynim stoworne, przyrod sam cate sity swoje wydzierat. Ciep-
 my się wie, i raduymy się, wspaniałowarę moie, niezomytak
 znakomitych przymiotow wyborem, zaprzetyony nadce
 w potkach naszych odigueli, skłaniamy umyśtu nasre -
 wspomiatym głępo zaradom. I stupnie, co albo wiersz u-
 nim upatryci możemy, co by nam od tego byle mogto
 odrazu? a nieprawdny powodem, gdy mi w nich ne-
 zmaydiesz, co by niebyto w najracowniejszej potęcro-
 no zabecie. Serce wspomiatosi uwagi wafrej ist ramia-
 rens, to pierwie umyśtu głępo ist zabada, wspanie skromno-
 sie, która najprawdniejzym byle powinnas serce mtożeni-
 cze porozens, a najznakomitejszym tychże zaprzetyens, naj-
 ozdobił się zstai uwienczonym, tak dalece iż nie niema u-
 wie, co by niebyto wspaniałym byto przeciwneye,
 i przywiskiej powagi uchochrato. Pobożności... to nasprawde
 niewyjątkie jakimbyś mawy wymierzy mogt wyzracem,
 wie żebyś ucie mogt wspaniałowarę tudraczych
 miarow, stawem, ato rzeczywiście wyzraci przestaje i za-
 dziecymy mam spowob, że ista przewodka w potkach Ma-
 rny, ista byn którego gołowości ku stuzbie się, i pomorona
 chwaty, i edymy byle powinnas zannarew. Te i inne wyzokie, wy-
 dobił nadziei w tobie stwierdzających zaprzety, niech Ci -
 wspaniałowarę staisz się zadatkem, niech Ci iadnym wa-
 ktem niedbata stawa zrobic, wienire, i okrapaie. Niech cię godny
 czynia najwspaniałego uczestnikow. Kyy stuga letnie narapczyst do-
 mu swiecy, który stawy pspokow swoich pomoronia, w tobie iduna
 rohuie stuche, kyy nakonie nam kspatnie spotulizniens dwinm Nay-
 dawow niepry, który twój przyai się nie przestaje, stawa.

Idy radosci niewymowney gromadne okazyki, wtem
 przemayzłachetniczym gromie przybyłych przezacnych Gby,
 watełow od młodzieży zynione wzdajem tobie zwagam, i re-
 gwestym uwagi zastanowieniem się zdaniem; bidzie się
 mi przychodzi, jakimby wymowoy oswiadczył się wyra-
 zen, iż pomiędzy tylu wymiarow wspaniałowarę mię nuzny
 którybyś mogł byle najzupełniej stosowny o sobie
 twoicy w najwyszym wywyższema porzadku przy-
 zenie. Wiem że Ci sławie y wywyższac imieniem,
 tegl cż mogt przydac do twego wyśławienia wy-
 dziadu. Gdy cnot twoich zacne ogłaszać wybory, i pi-
 kne piękney Duszy przymioty najprzywaczyszym
 pochwal skraszac wizeraniem, wspanie to mniey po-
 kzebng rzecz byle zdaje się w Dniu drukiem, w
 którym te przywoitę wyzry się nadgodę. Albowiem
 niewątpię, że każdemu obec staisz, wybora cnot.
 zaszczytem byle znakomitym, gdy żywz bagnowicę
 zecha wymierzye sposbu wymieszema mnięszego
 w którym cala młodz narza, dawnych chci swich
 zaspakaisze zamary, dusej gminym Ci ozdabia
 i znaczy wydziałem, na wzor wielkopomnego Jurega,
 w Starożytnych Rzymian, którzy sławę i chwale
 powzeczng zaszczyt wysoki uszczegolmiali cnoty
 Masz sławę, masz chwale zaszczyt i upowazenie,
 wimę odpłat twocy wysokey cnotie, sławę tym
 wywyższema na stopien przewodztwa w potkach
 Młoty wymiarem, gdy ista uszczegolmiony, chwa-
 te zas najczeszniejicy usty ogolnie opiewac zabie-
 ramy. Lecz kęgdysmy w tym mierzę porztek jawie
 mogli, sposbu zaike męupatrujemy. I bowiem
 zacnych Przodkow Twoich, zacne i wspomiatacie my
 przedy wycia naszego ucymentem zamarem. Lecz te
 piękney Serce, wspomiatych przymiotow i cnoty wy-
 borem zarzyconych, nie są zarzuty: własnych bodiem
 tylko gzymosi, prawaroscię zczyic i sprawie,
 Słwiec z gdy ich idynym jest upagnieniem. Wice
 wdalsiaych cnot tobie, których najgłontow mę zarod-
 mazy wbrzeione wybery przedmiotem przedguzic
 byle by powinnas naszego, lecz między tych wielozig
 ktorobyś najczeszniejicy uszczegolm, nie odbyta
 wspaniałowarę mię nuzny. I gdy przykonany zostaj
 na umyśle

na umyśle, że wszystkie wszystkie posiadają własności,
przytoczmemu nieuchybny zachowaniu się, gdy wżawie
miewdaige się trudności, te pochwał uwzględnieniem skra,
sz, pomysłac niegodnomyślny ze chęci powięksi, nekge
słowem ze słazym wżignych Cnot, jest godniony rap,
czytem, zamilkły wie skromności, wstrzymyżli wozi,
Dowody, które w najwzyszym pokładac żaykłej i upa,
wajemiu. Nie wyminy poboznozi najznakomitzę eta,
ty, ktera tyte szczyt się do Ci godnym przewodctwa
w polkach Maryi gym. Miam wżoboznozi ofobliw szę
znak, ktera umyśtu twoiego najpierwszą jest żayk.
Kuzcam natomiec wniehamie wżekkie wżekkie żayk,
czytowo wybery, bym przydługym mowienia moiego upa,
isobem, wysobicy endie twoicy przyemienia niejakie,
go niestał się zadatkem. Inatym tylko gromadny
uprzejmowoi żędamu, pomysłac przed się biosz zamiar.
Sz długoletnie szczyliwosze miły nieprerwanie dos,
żaykdaige swobody, szy usporobiony w Cnoty, ktere
najwżawie wżym pżekny Dazny Dwoicy są mymia,
tem, szy natomiec ktery ktery jest wżadec pżekny
nazych, wżadec maicy najwżyszym Dycyżny
żaykdem.

Mowa Prefekta na pochwałę Maryi po Promie:
Gorliwość w służbie Maryi, chwalebne zachody i poświęcenie
chwady jej zabiegi na odroczenie pogoru nawet Mi trze
ria i ~~...~~ ... nimbowaia Maryi iako każdego sta,
worych Wodzoio Polkam jej najwżyszey Monarchii,
ni wżadnych byż majamiamem tak niemniej iano
głównym umyślow waszych żędamem szlachetna mto,
żięzy miie wręzony przewodctwa w polkach Maryi
urząd głow pierwszy w tym gromie przybydego na ur,
czytosc mniemyż przeżacnego Obywatelstwa i Was
pżytomnych od obowiazuszege w najwżyszych, a mi,
gdy miedziżnych obzobach, zamianę żaykde żaykca
żmiewala i musi; stwiercam wiec usta żębym te slug
Maryi wżęcaiaige się dopiero żarody, do najgromotow,
miej żakozemonego mozi przywieś plonu. Kochay
sie Marya, owżem malo mowia powiem raczyż,
żaycie miłozię jej, wżomcie na Wielu szęyli,
be, i miewime pierwiastwo w Swiata Dziecinstwo,
w Lżęży

w których zgodne Cnoty przez zostających w służbie Maryi
i w najgłębszych sercach skrytosciami w pioną miłosc
kutejże wżęciały się i szerzyły Duzę wżęciały
kone serca znakomitych Cnot żaykdem i stawyżnozi,
kow nazych wżęciały żaykdem stamie tu wżęciały
i powiedzie iakowie szęzyli Maryi powiedzie mowę wżęciały
Korzytali z tej służby powiężonej chętnie najwżyszey
żęciały Monarchym, żęciały szęciały miie jest służba kto,
ra żaykła nawet wżęciały najwżyszych pżęciały
sie ofładzac słabosie żaykde, żaykdem wżęciały
Strokanych pżęciały upadłych żaykde żemlonych
żęciały. Ale w wżęciały wżęciały gromie tak żęciały
żakomitych żęciały miie ofob? oto tajemna wżęciały
żęciały wżęciały miie gym mi uprzejmienie wżęciały
go wżęciały Duzę Maryi umyśtu, oto miie
wżęciały natowoy i żęciały wżęciały serca pżęciały
żęciały iakowie ofładzac iak miie jest pżęciały otym
wżęciały, oto żęciały i żęciały chwalebna szęciały
żęciały, mowę pochwałom Maryi szęciały natowoy
ku służbie jej żęciały wyraża. Tak gym kto pżęciały
Maryi, ktera gym gżęciały serce nazych godna jest
miłosci, im wżęciały wżęciały serca nazę żęciały
szęciały wżęciały, żaykde i żaykde od kicy żęciały wżęciały
żęciały a wżęciały ofob wżęciały wżęciały pżęciały
żęciały pżęciały u Nas mianę ofob żęciały
żęciały. Szęciały pżęciały Kam pżęciały wżęciały
ny w polkach jej, gdy na pochwały powiężone
miilke sily żęciały i usta miewdne, takie wżęciały
mowę miie żaykdem pżęciały wżęciały.
Maryia jest matką pżęciały miłosci.
Pżęciały albo wżęciały wżęciały i miernosie nalezny
ta a doskonała jest miie Duzę wżęciały pżęciały
żęciały i pżęciały wżęciały wżęciały. Pżęciały
żęciały na Swiata cały, nadżęciały to wżęciały wżęciały
żęciały najwżyszego, w żęciały nad żęciały
Ożęciały go żęciały wżęciały i wżęciały, wżęciały
mex kżęciały żęciały nalezny pżęciały wżęciały wżęciały
do żęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały
by wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały
do żęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały
wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały
wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały
wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały
wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały wżęciały

wspytoby byto jak wodzenie y zapanowaniu wazem sie
mierzecy i duiat burzacy, mierzanie, wpytaly by byto
mowi: jile przez doskonała miernoci i porzedku zachowa
nie, najznakomitszy ozdoby rzeczy sie wyborom, a tak prciu
mym osobom wyonarem bez tego sie uspekty piekna
karty i obnazyw. Jz ta to iest miedze mydlacych da
niem cacy pieknoty, zasada iest miernoci, doskonała, y
poradne ufozenie uspekty, wazem to gdy rozborney rozbie
ran. i wney strony a wyraz stwierdza miernoci o Maryi z
pny rozumu poddaci uwadze ze iest matka a matka piekney
mitosci uspekty bynajmiej zawiety waplivości uchodzie
mniemam, ze ta piekna mitosci w najdoskonalszej miernoci i
w najlichszych obrotach porzedku potezona, a tak iako stwo
rytodi serca maryi, ku narodowi ludzkemu nadzwy czay
na, i prauie w miobitym sposobie w miernoci usposobiona
Tak i w miernoci mitosci sly, odpowiadajacy serca miogran
mionoci, wyziatem uspekty miernoci iest. Jz ta to iest matka
mitosci, mitosci, Maryi miogranmionoci, gdy iest matka
a matka piekney mitosci. Ze niewyplak, i przez sie lamy
widoczne iawna, prawda, dla teplego miy wymierzenia, nie
iako na czelni rozborney, i iak przed oczu przetożemy.
Ze Maryi mitosci miogranmionoci iest kuman ozywiony
i jest dowodem miytko udnostajne miernoci, wieloi i dzie
row podanie ake tej wstapne a uspektyne odwiaderzenie
na sro. Czyliż nie iest najznakomitszy miogranmionoci
mitosci Maryi stwierdzenia tylożarne w miernoci
w padkow uspekty. Czyliż nie bodecie doci zymytko oke
gen widoczne uspektyne do slyna dwego natylo
u cieharneych sie do sly uspektyne. Czyliż nie iest mita i pny
iemna, a w jednym zaprzytow miernoci nancy zaradzie pieknoty
tash sly i ozdoby, ktora nas doziemnie az do sly nadarza u
wiera i ozdoby, Czyliż miernoci wpytaly serca do Maryi
Czy sly wpytaly sly i uspekty miernoci i niewielkie Czy
sama zaradzie mato-wiernych ludzi stajata. Sly =
ta, ta Leticia, zyjaca przez wazem i iawnie spory
wymieci z ta miaba y ziemie pietnomocna stajadryna, Czyliż
i byk nawet do motne gminy tash sly nie uspektyne miernoci
nie iest wyziatem. Stowem wpytaly co iest wliwie rozumne
ze potezone stowem, wielkoci mitosci Maryi nie
obietta gto i stawi i opiewa, atym stwierdza ze iest mat
ka piekney mitosci. O. Marya Ty iestes stajata rozdarciu sof
kopy, z toba. K adnoczone zycie nasy iest, cięty, no nie
prerwany i miernoci wazem. Wazem iest
i jest na Marya, smertelnych uspektyne sly
brymie najwyjsza miaba ta wazem wazem i w
zbiu, do gonych ~~miernoci~~ miernoci, przybyto

A Proga samego uczy antoi i tash do siebie po uiga, gdy
piekney ogniem, piekney mitosci zaymowa serce y dusze
nasy, i przelive z ziem do miaba prauie y miernoci
nam prauie.
Zbogony w umie w siebie, w moze na slymi prauie y
prauie y rozumem, zycie piekney od samego ty to gto adow
w pany i uspektyne uspektyne. Dziej te stowem
i swiadectwem nasy, nasy Nam slymi i stajadryne miernoci
nas nauge, kto po sly tak miernoci uspekty gminy
w siebie przelive. Jz ta to iest Marya, kto po sly tak
pety i duszami stajadryne nasy nad przetożemy
stajadryne miernoci y nasy Drobny uspektyne
demg. Jz ta to iest Marya. Kto po sly tak przelive,
miernoci nasy nasy uspektyne nasy nad uspektyne
i jest miernoci. Ota Nam nasy uspektyne gto
nas umiera w uspektyne swata nasy uspektyne
uspektyne uspektyne. Slyta i nasy uspektyne
nie uspektyne Marya. Ty nasy uspektyne i zdy
by z slymi tash uspektyne uspektyne przelive, Slyta
cacy w umie miernoci pochwad od slymi nasy
Marya ty iestes uspektyne nadzwy nasy
i dyma miernoci stajata. Ty nasy uspektyne
nasy uspektyne uspektyne ty sly nasy
stajadryne nasy uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
nasy uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
nasy uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
kto tobie na ocboty uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
miernoci uspektyne uspektyne. Pro uspektyne uspektyne
a matka piekney mitosci stajata i dyma, i jest za
miernoci uspektyne uspektyne. Slyta uspektyne uspektyne
nasy uspektyne, y miogranmionoci. Slyta uspektyne uspektyne
waci moze potey Matki stajata bacina stajata, co miogranmionoci
ami nasy uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
zemy, y miernoci nasy uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
nam iest przed siebie y ziem. Pro iest uspektyne uspektyne uspektyne
kles. In stajata umytku wspaniatosci y miernoci uspektyne uspektyne
dza slyta slyta slyta slyta slyta slyta slyta slyta slyta slyta slyta
ze uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
nie uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
ymierzymym uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
mu umierzym uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
on uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
Cayca, uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne uspektyne
i est =

ist przed Niebem y Ziemią ad tey Mathi by dąc ulochanemi która jest =
matho pętkiuy mitosci, euz albouiem nam do tego uydziatu, byt mo-
ze na uftwodzie, wszak mitosc przeciuadrona Maryi, uszelko nam ce-
ni takosc, natey zas zgdanie y ufauieniem; cor Niebo cate niego
roue desputeruc lub Ziemia która petno mbonq, tey Zarzucasz uta-
dra, zayte uoytlu przed niebem y Ziemią, uymozemy, bo iczesmy Syna-
mi tey która jest matho, pętkiuy mitosci; która jest morue, utadcy-
na Nieba y Ziemi; to Zapewnicie uwaraiqz pma, mewa y plinost
bidci; niem ze iczesmy Synami Maryi ulochanemi; Lecz euzli ic-
skemy oiaz locharzemi Maryi; to Mernoma zayte y uszelkie
wdobry narzici narzicy pwarzite zapedy; wskoz wwaraiqzca; w
tym bouiem sporobu uymieric, polczem pawnie, rohowac tyc
sobie, memoue puz oiqgnac niemozemy; wszakie wotpie ni tak
dalece nieprychodzi; ze rwas hardy przecia mtriciy rozrazouym
sercem lu sturbie y tsci gorcie y unosix; Dacie mito vorpozna-
oz nadto, wasza staramosc y labicqi w Ziemia Towarzystwa
warzgo; Zamierzajcego zany pichury uydial Chwaty Mathi w
ktorym mne przeciuadrona zdac umysliliscie; wprawdzie przeruzi
zarzci mathie ity moie zarzci qzaw ten merudhosei moiey po-
rucy; korego brome, qy by medla chwaty Mathi; ni zraw spawiem
fey mczdato bymurez stidq; to pouloie icst mne niematum umileriem
zadawien nad Zarzci moie zapawide icst dobrocaymym zosc waszyc
udziatem; Zaic qy smy uydyczeniazq sposob nicnadawia mi bezq
sluosc diekeripicnia, pnyaymniey, uoyptacie pnyiqz cheicycie
narypore ouuacemie; Ten zas zdo bigey Mnie zancuy; by uluo-
im mogt hwaic mogt uydziele wazt uiecl mnie uspicra roz
sq dek; y Zarada fa zas tym koncz ze was zenna wraiem =
Olysoluuy Mathi poruczam, opiece, o Mewyia! Ty te tug xw-
ic ukreniay zarody, wprytwityes tashq swozq wopira-
iqz zawze uhyumuy obybacl; My zas ochocym umyztu pnu
necurigeim na zawze stuyic tobie zabieramy sq byt Synami lo-
charzemi, naryculcy usituozei narzey icst Zamawem, Trucidq;
Glorzq; yw stauaiqz; ze iczes Mathi; a Matho pętkiuy Mito-
sci =

Ejusdem actus ultior continuatio orationum Cassii Idae
Di Datum, sume plusq tenantis apollo auxilians musa Timpana
phalle tua lucida dum radiant mariam sidera Coli cum splendet
honor stirpsq nitet sanguinis an sobolem solia hac insignia
gestant Hancine facere maha sines? Ipsa mihi Callas cum
catu uawe Dear. Ut psalam versus agmina longa ciet
Longum quippe foret Domum tot ferre decorem Iud Mariano
honoru lumina pulchra ferant Lumina pulchra ajo, nam stirps
Troposcia quid sit. Nonne decus Patria n pcorq jubar obtulit ille
pia condentem matris amorem stans laus conserdens comit omne
die Praesefectq. Tutorq e optimus ille seror Maria splendor
et

B

Di Datum sume plusq tenantis apollo
Auxilians musa Timpana phalletua
Lucida dum radiant mariam sidera polli
Cum splendet honor inclita stirpsq nitet
Sanguinis an sobolem solia hac insignia gestant
Hancine contemplanis facere maha sines?
Ipsa mihi Pallas cum catu uawe Dear
Ut psalam versus agmina longa ciet
Longum quippe foret Domum tot ferre decorem
Iud Mariano honoru lumina pulchra ferant
Lumina pulchra ajo, nam stirps Troposcia quid sit
Nonne decus Patria n pcorq jubar
Obtulit illa pia condentem matris amorem
Stans laus conserdens comit omne die
Praesefectq Tutorq e optimus ille
seror Maria splendor et omne Decus
Cruida progenies est alta nobile nata
De genere atq sinu dulce recepta pia
Matris, quanta uiet conspectib ista Venustas
Quot teneri vultus, tot y bitale nitent
Occupat illa vices profecti pulch iuuentas.
Et sepudum nobis hoc Decus hic honor est
In reliquis radiat iucunde gloria matris
Pectore, quos grato suscipit alma parens
Vos albi splendor vos Mariana Cliens
Vos igit nostrinobis egregiqz sodales
Quos oculis blandos seris Cespe videmq
Maternis, istos ut videamq ope
Numinis, in summo magnahq apice celso
Vestris u donis pectora grata ferunt.
Oratio Idae

Ut sibi festivos referant mea carmina plausus
Caro cepit ingenii quantulaunque mei
Sed tamen ut meritos reddam tibi carmine plausus
Sufficit ingenii quantulaunque mei
Sabbiet: innumeru se ornant virtutes honores
Vitaq nani expers innocuusq pudor
Atq secuturum si fas est, perpendere tempus
In procerum meritis ordire magnus eris
Emorito Tib summi reddent honores
Teq manent magnis munera danda viris

Act mea quae refero sunt hae Praesagiae volu
ed tua virtus sic celebrare refert.

Oratio 3ta

Przodków cny cny Potomek w ten czas się być zdai
kiedy sm z cnot mżnozci podobnym zostai
Gdy dris my na uwazę młodz szkolna bierzemy
Przodków Twoych w Polskim kraju, sprawy znać będziemy
Gorliwosci cnot innych niezmiernie wysocki
które ich na najwyższe stopnie bez odwołki
Przewadzili w Ojczyźnie, co świadczy Urząd
Z upetaniem niematym posiadane wespół
Na których wyszczerzeniu nie jest moim rzecz
Prawie się, czemu zastacza wstąpi tu nie spraczę
To tylko w krotkich słowach z szlachności wyznaię
Ze nad smie Trypolskich wyzpie niezostaię
A zdoyram moim myślę co mi urząd każe
Prziny z Twoim godności to w prawdzie wyrażę
Sprawy całą gdy uzieta młodz na sciste zdani
szkolna, ktoby był zgodny na owe obranie
które cięgnie posobie wielkich cnot dowody
By było zachowane bez najmniejszej szkody
W tym nie spraczęki ni czasu wiele sm zabrało
Lecz zgodnie jednostajnie to się wprzede stało
Bys wstąpił na ten urząd znacznyck kawalerie
Cnot, a ryczał tak toba jak sama przymierze
Zawarte przed Maryją karze i wymaga
W każdej rzeczy mżnozci stateczna odwaga
Byles wzorem do tych czas cnot, nieptonne zdanie
Czego jest już dowodem na urząd obranie
któci bowiem ni poznawal młodszi zapaty
ku Maryji, lub kiedy affekta ustaty
Gorliwe nazwiskożenie czei uznanowania
Lub też kiedy gdy święta były z zaniebdania
Opuszczane, Albo li kto z całej młodzieży
Z ruczewystych dowodow temu niezawierzy
Lec był z nas ku każdemu dobrego sprzyjania
i do wszelkiej szlachkoci chętny okazania
Izco dowod w dłużczności tobie oświadczamy
Najwyższy urząd szkolny w rzedę twoe wnuczamy
Przy którym rzedak zawsze aby swoje życie
Nam, Maryji przyjemne, a ja cię sownicie
Obdarzy swoim taską nas wszystkich przy tobie
Co najprzied dla całego smiana w owobie
Nam pociechy zostanie, a Ojczyznę będzie
korzystać, gdy w życiu twym zamieszcz się w rzedzie
Znacznych mżzow tym koczę z mey szkoły zyczenia
Zostawiając czas dalzys innym do mówienia

Oratio 4ta

Zamilczam w mowie moiej Przodków twych pochwały
Bo by mi i na twoie czasy nierzadawaty
Znakomitych cnot mżzow młodych lat ofobę
Gdybym chciał wszystko dotknąć i poumnić ozdoba
W raku cnoty następe widzić u nam daig
W twej Osobie ktoreto w wszystkich zachęcaig
ku dobremu najbardziej tu Maryji chwale
jak między gorz Święty tako dzisnig wcale
Zostaię w gorliwosci, na co nam świadczenia
W tym hreba nie najwyższy, tylko z wywyżzenia
Na ten uwarzać urząd, ato się poznaię
Ze grona cnot przejacnych w Tobie się wydaig
Bys bowiem na urząd w którym jestes ninie
Jedno tożo Maryji przywieść tych udyń
który z cnot za przewodziem zignę płony daig
i prawic. od radraige sznami się staig
Czyni to swym powodem nasz wielki Hetmanie
Bys ni innym sposobem nam zata obranie
Wyptacit się tylko nas domiszczając w rzedzie
Najworniejszych Maryji slug ato gdy będzie
Nad wyuczajną opieką Twoego wieku lata
Błogosławie przedurze by najmniejsza strata
W nich nigdy ni postata i kęp też na sposobie
Niejedzie ptacie taski ktorey świadczy tobie
Jedynym tylko ko ncam bys pociechy życie
ich zgodną przywolitą napetnit sownicie

Oratio 5ta

Do ty byles rowny mi w szlachkoci gronie
Dris cię postawionego gdy widzę na Troni
Porządku w potkach Maryji, rowność się ziwata
Albo raczę surowy ordynans mi data
Abym ci oprócz dawney czei uznanowania
Oświadczę me podwładność powiększył sprzyjania
Jakor czynię radość oboigu gdy staię
A staję w przytomności twoiej to wyznaię
Ze i już dawno był godzien przodkować nad nami
A tym samym i rzedzie Maryji Pałkami
Jedni studij Maryji są w takiej swobodzie
dzi za Turbę z Maryją kroluig w nadgodzie
Jakiż szczęcie dla Ciebie wzrosnie w porne wuki
Jaj cie ja Monarchini niepusci z opieki

argumentum tibi de potentissimis representamus, qui quod ille
de sapientibus dicit. Sapientia tunc theatrum est tibi. Quare, vel eo
ipso quod videmus posse, nihil suspicemus, usque adeo nostras
res tua jam humanitas, et magnitudo spectat. Quod ut ita
sint encomior tuorum precationes suspendendum
audimus, unumque conjunctis voluntatibus: vive secundum teni-
cipimus annis, vive indeus et ornamentum Provinciae di-
thoanae, quae tua, ut ornantissimae. Tili meritis claritate
in ea indigni singula desideria prospero ad te eventu
coronam adorat: vive ad aethera nolis, qui ut majoribus
et amplioribus semper donatus gratiis et honoribus vicolu-
mis servet, atque omnium felicitatum meta fiat, pro toto corde
precamur.

Moda supra manna per hanc

Oratio III.

Laszoyt, powagi, i spawnek Wypamiatyeh Mzeta dode czyn-
nygn wysmierzaci spochwat wyszratem, i znabornitobuq
czynow oddolionych, najnacorniej szych Pochwal ubrafkac
w dziekiem, fch miedhodi, stanz i wyspamiatodi zapriet-
wday w obec stanic Pzedmiot; se to zabyt li stanzdy-
tzyeh, stanznyeh wllachopomozii, wysoboduz danna
Pachow, ktoryeh dopetnienie niezawidnie ciutem nas
czyni gowidny. De alboniem spichne, spichnyeh u-
staw ubwoy Cnoce przyzwatodi w iednyeh, szarek
we daz dandy w dnyeh, zaboly i tototnym Pza-
rem wzniceai szychty. Wic Cny Mzia, one larn-
tym czyni dany stem, jdy szwey znabe m. tedi
duszicy ferd i diekmie czyny, btabny upich szonogo
mawiemu utworemieom stanic, gladi i wyryzpac
waxez zabieran. Jdy Cn nam dau pomysla wyga-
na szekliwosi spawitac, przyfyci jdy w adbud na fca

tab

14
takie rzeczy: Dizey miedhodi karmiaczy samotnesi, w ktorey staba
dmeracy Cnoty gowidat i zelinie przywaciny, mierzpita
si oduracae dazem. Wdiazny m wie badi szu nanszymia-
rem, ktory cestes wistacae cynu pohnie spichnyeh Cnot dazdy,
szad hiez, ktory w dazycie cnyeh przyzwatodi w dazidta,
zaboly przyemny mitep w doku szistodi nam w ocy
w dazdy, ktory bmanj zaboly gwatlowniczym zaboren dzo-
liacy wyspamiatodi w daz hiez, serca naze wymucl, i w
skoz gowidat. Co szway miedmiedhody szupczat, i szet-
ne stanzny upodubia w szegobnem. Szeto i est, co i nam
stalo sz dazdy cyn szegzy wyspamiem, baczony w szeg-
dnosci szuci szred, w wysmierzeniu daz nazyw szeg upo-
wadema i szpellimacy daz sz miedhen szatnego ubogace-
nia wyszratem. Szeto i zaborym ze wysmierzodi mawny
dode czynmoci przyzwatodi. Tobie Cny Mzia, szado-
bnyeh szot szwoch szugo szony zaboren stanic sz szed-
mied. Wic m, zem gowidem, szeg w szekhodi szych szudzi na-
der i bredzi maw unyct, coz wie, szity maw wyszrat, i
nawmny przyzwatodi maw szpedic wysmierzem, by to
by to dia gae wicy, nizeli dazh natwii szoniy mne szotwa-
da wyszrat. dazegm mieduzidamdi gowidac szto w mne
nie wawny miedozupczeg adzad, i szty m sz ty llo zaburad-
czy szegobnyeh wysmierzodi przyzwatodi, miedwot-
nym wyspamiem: Jdy na szupczat i stanz Tobz szeg
w wyszrat, mieduzidamdi szeg szliwosiz wysmierzoniem, szeg
nawmny admanj mieduzad dazeg wyspamiem szeg
w szwoch szamemem, szeto sz szadama szych, ktory Cno-
te wyszrat Tobie a Cnoce w Cnoce wyszrat
szeg di. Oratio dea.

Juventus nostra, du Te Perillustri Dne Bene-
facta

facto amplissime ut summo, qua mens capere
potest venerationis sensu, quicquid animo abacuisse
salutat, gratulatur sibi, ac mirabili cepit letitia,
talem sibi diuinitus delatum esse hospitem, cuius
adventu se, suam omnia respiciat ac recitari dedit. Cum
enim ea sit virtus cuiusque indoles, ac natura, ut
eius cultores, teste Prologio Principis, eos eti-
am, quos nunquam vidimus diligamus; que igitur a-
meris impetu in se presentem, que omni splen-
dore virtutis clarissimum dignitatisque gradu in
gubernio positum ac celebratum, non modo nos,
aut etiam extera Nationes noverunt, non feramus
oportet? Tanta porro te omni probitatis decore in-
structum experimus, ut nihil cernamus quod non admi-
randum, nihil estimemus, quod non amplectendum,
nihilque amplectemur, quod non perenni elogio super-
sit offerendum. Et sane si mirabilem gravissimum
iudicii presentiam considerare, si admirabilem in-
genii perspicaciam contemplari, si rerum humanarum
divinamque cognitionem intueri, si inaudita soli-
de sapientie ratione ponderare propositum no-
bis esset, cum iam sapientissimorum virorum consensu
comperit habemus, te et sagacitate ingenii, et ma-
turate iudicii, et excellenti sapientia, tantum
valere, ut supremi Familie Basilicane me-
moratorum supremum moderamen, ipsosmetque uni-
versos sapientissimos Principum Tuo commiserint.
Que quidem presentissimo iudicio Tuo conce-
ditur enucleanda suscepas, suscepta gloriosius per-
feceras, perfecta, tanta cum commendatione celebra-
veras, quanta Te non solum in hunc, quo protiris

presentis aspectu viderent, viderent amplissimam dignita-
tatem sollicite compendit. Adunt innumera alia in-
structa documenta, viderent ne in longum mea crederet erat
hac potius subtere in animu induci. Quamobrem non
jam ceteras virtutum commemorabo cumulas, quas sibi pro-
vida natura a juventute miserit; non humanitatis depre-
dicabo regulas, has enim recta educatio, has prudentia
trahebat; non denique extollem presentem altissimam super-
entiam, hanc enim instructa a Te, in tua Orbem Pomerum
juventus enarat, collaudat, ac deprecatur, unicum non nisi
commendare constitui, et hoc pauca libenti pace tua dice-
re liceat; ^{divinam gratiam} Elicet omni superabilis numerus Tui com-
justitia, amor in superes, et Ordinem; prudentia, ani-
mi magnitudo, ~~omnes~~ denique virtutes, que in felici hu-
jus aetate fuit, raro singuli vident in te, uno simul si-
ripe domicilio vident. Per hanc enim mentis veluti
certos gradus estimis huius dignitatis, qua emines, ut
men ascendisti, que quantum aliis tribuit, tantum a se
decoris ac ornamentis recipit. O nos igitur felices! non fe-
licissimos in hac ultima mundi parte, misera habita-
culta contentes tanti hospitis presentia donatos, qui
non modo prius instructus legibus, viderent quo ad recte
facta virtutum decora vivit exemplat discretissimo abe-
nemulibus deprecatur ac superes, qui singulorum ad-
ei recordatione Tui, sed abunde recas amicos: viderent
feliciter longos annos integros, superes, ac micolumis
de altis ad altiora progredieris, summa presentis ut-
cendat presentis, omniq; notum foveat feliciter. superes
eventu amicitie tui condidit, & ceteris largiat
Deus, uti nos conjunctis animis precamur.

napych. honore wie jnieniem waszym. Dosi cymie prze-
konany, omiechubnym spetnieniu - ze gorzka nam bedzie ran-
nie. Dwie pamiatka w Smierci wspot Towarzysza napiego
Mowa przez Morna wymowy. Miana jeneru 10 letniego
Imosc. P. F. Jozefaka Lwow. D. 1848.

Co za widok okropny wspot Towarzysze? mozemuz bez wyta-
ma tez gorzkiech nian napatrywai ul? ach me stety! bytoby
od rodkiem byci samego jeneru, nicomu tez najumney Ser-
ca pogtoski, ju tak meznosney Stracy, Ach! Stracenie dzia-
towancy, wiez jtauze, w dychama, try iski y troski wyda-
waycie niewne. Miko albo wiem pewnie przy staci sil moze-
cie jureswiadzeniem wielkosi tej Stracy, amzeli to wpryt-
ku byci by mozte, w salwach stacy jeneru moze uffa wy-
jawienci Potaja, a osobliwie wten rany, gdy te wspotnie
zatem zalem sa, zwiarane ktory tak Dabere neryzic, ze
stowom jnietadai tamie nieblednie doswiaderam. Leci coz
mowic, zalem nadmiernym pomusony, to uyciagam po was
(gdy mowic musze, niewiem jakim zmedzeniem) co by mnie
milerenie ranczy staci sil mozte radathim. Leci jeneru powiem
uspokoycie sil w troskach, dolegliwosciach, y ranczy to-
wim jnospobicie jn milerena wymiar. Sena wy mie-
cie iakoz solwach usposobionego, jwreka, Dabasznych wy-
mierzen jnietumnie idolnosi. Dosi abowiem Dosi samot-
nyj unytem jureswiadzeny iestem, ze mam wmierno-
nego ralu, ach ralu, ratamaj sil w wymierze, Dostey
zas Sena entosci, gdy wafie jniedane beda, uistki corpo-
ne nastapi, bez watwienia ze zalamie. Leci gorzkiech Str-
ga, tramy zaswiaderai bedie, co bym miał stowu, i tak
by raliste jnynaterato, zwarajac wielkosi Stracy, ktora
jnosiemy jnery wyzredzime Smiercia, to jnaryza
znazerego jrona, gdy iako jnias jowiesi mesie, zed
iost iost to dowodmery, swiadek narozelkie, wspotnich
wymierzen sposoby. Alie nator jn mam Dostatecznie
o gto rona Strate jowtarai, stwierdzajac iakim kol-
wiek Dowodem? Lamecham wiez wspotnich Trodkow, gdy
sa jn wan sarawne Dosi, y usby tylny y jntazliwych
glosow oddaniem zaswiaderone, toras tym uchybit,
niemoze, arzym ostatni tej mepetnt ustugi, gdy
widre jn Strate uffa we jnaryza, a jnere, Drugie
Strony otlaczajacego sil, Ach! me stety, jn narawne y
wam towaryzema jnetermicy ostatniego upominku me-
ztoyj wymierzen; stadam te wspotnich wspotnie, gdy
Leci jeneru samotnie, zalamie, zlamie, mowis on Dowad
najumowniey jeneru

najumowniey jeneru uffa, bo Sercem mowi Dowad: Owy! ktory
cie mnie wspotkowali towaryzysze, uicszczajac nad moim sa-
ciem; zotrwal mna, miedzy jwami, miedzy was tak wielkim
niebedzi zakm; wyredony iestem to prawda z Towaryzstwa,
wraz ze Sercem rawnie jnery, byci jwami jneryzeta
i; jneryzeta, was, awzajemnosci w Senach waszych mie-
jragne; ach stowa gliboko w umydl wwarzajecie, miewajcie,
ze cato narzech Sen jnaryzeta, jneryzeta, ktory bytes mitym
zawoztych jneryzeta; Owdierony nam rawnie wspotnie-
mu! Leci jn milerene nam byto zabaw zloba, uicszczajac
ziednoscie, tym, nierowne uiczzim jneryzeta
nas bezi yugadza rawnem. Wyznamie to wspotnie robo-
jotnie narzajem, ze jnaryzeta nasza o tobie, jn glibocy wa-
jona w Senach tym meustanna ma ralyzajac me uiczzaj-
Dosi. Jnaryzeta Duzaj, wpaniata, jneryzeta jnaryzeta, onad,
micy jneryzeta jnaryzeta orowiesnikach twocich, narozelkie me
gdy jneryzeta jnaryzeta jnaryzeta, wotajac om me mowicem
ulki Docienie: bedi nam rawnie wotem starowym, jneryzeta
ry ralyzeta jnaryzeta jnaryzeta, do Dobrej, bytes nam jneryzeta
meniem, jnaryzeta jnaryzeta jnaryzeta, byci jnaryzeta
wotaniem sil jneryzeta.

Dytm. trzy logrebowy przez Morna Masy jneryzeta
Dobrego miary jneryzeta. P. F. Jozefaka Lwow.

Co za okropny widok w oczach mych zostal?
Widok jneryzeta, wspotnie nam sil jneryzeta.
Bo tez narzech jneryzeta jneryzeta, wspotnie.
Jwatem, ktory Smierci swoje jneryzeta jneryzeta,
Widok (mowic) meznosny Sercom naszym Staraj
Dosi jneryzeta y jneryzeta me mato ralyzeta.
Oscena jneryzeta jneryzeta y lamentow mne!
Obiaz sil wury me, gdy ktory jneryzeta
Kochany, ulabiony wspotnie byci wotem jneryzeta;
Teraz jneryzeta jneryzeta jneryzeta wotem jneryzeta,
Ach! Sena, oto usta jneryzeta ustajac.
Gdy ralyzeta Same, iski sil tytko wydaia.
Bo ralyzeta wotem jneryzeta jneryzeta jneryzeta, wotem jneryzeta;
Jwatem, nakiem sil jneryzeta jneryzeta;
Ach! jneryzeta, wspotnie jneryzeta, ktory jneryzeta jneryzeta,
Leci jneryzeta, nad temi tej Serce me jneryzeta;
Oto ten, ktorem wotem jneryzeta jneryzeta jneryzeta;
Kiedawno uiczzajac, milerene wspotnich narozelkie.

najumowniey jeneru
ok 1848

Usta mi ma zawarte nie te storone,
Spatrz mi mienanas, lez w przeciwna stronu,
Swasty swej niewidac, tylko same zlotoki.
O Bilba! zale wielkie dawace widoki!
I wiale po prostu dalzego mowienia,
Tylko ze Sturrosi sama zna mi namienia.
Dym przety, acz ostatnym znam porozumianiu
Wzrostu ludzicznosci stow Sen napisy obczaszaniu.
O Bilba! prosze nie spryzial wzytu Antoniego,
Patrzacych na osok, nad ramias mitego.
Lub kto kiedy po Bogu niebyd znalca
Mitosa, znacie, iego, lub czepi Towicta.
Siedzial cnot swych kuszych, przeto kto go wrzadzic
Wnawoznalszych mitozienca niezamiesic rzadzic,
Lub komu-litiz zycie przykladem niebyd,
Do cnot znawczych, czynow co sie nim szczyd.
Przynajcie wspot hotelow, towarzysze mili
O tym tu ktorezami wzytu utracili.
Przynajcie (mowic) kogo wzytu my poznali?
Tospomnie kogo my profektem obrali?
Lub jak sadze, ze gtosem jednym ta przynacie,
I swiadectwo wprzalkieo nalezcie dacie.
Ze ten byd ktosen znawczych, ktod ktosego zboru,
Otramy za profekta dla cnot wielkieo wzoru.
Ktoda patal znawczy, tudziez, swafiznie,
Znal gmitosi ku Bogu, czym nas rozturze.
Dowody wzytu tego dane upewniana,
Dy me o dny bme wnasry mysl wystawiana.
Kudziez was przynac, kady musi nalezcie
Ze my tego wdzicie, ktosen to Towicta.
Dla czynow miat przynosi szczenie y wzmozmienia,
Wdalszym wzytu nar czynia, swoyego imiema.
Czesia tej przer, racoy tych nauk ze bity,
Wnim, tudziez by zmych to wielkie zaszczyty.
Kiemate ter radosi na matke, spty nety,
Wielmorna, Pisarow, tudziez by powzety,
Byty z widow zaszczyt, znawczych, to indocznie
Admitti, co teraz poro uir obocznie.
I wiale temu przery, mit, tudziez memore,
Bioras wzytu, uwage, te prestorne wzore,
A gdy wzytu to stowy, y mysla, mowimy,
Sturmal przeto ze wzytuich nas zobowiazem
Ozacz wspot hotelow, y przewidy temu
Winny hotu ktorezami byd czynem naszemu.
W Gronie

22
W Gronie stuz poprzemierzny Maryi aprido,
Do niezgastey pamieci staty nam judmista,
Byjmy zawsze wdychali do Maryi oto to,
By zaimm wstawata iezwa, niezna, ochota,
Do ojca tudziez razem dagna przedwierzego,
By przyceli dotasli, iey stuzi tritego.
Dym gzi miamy przez ucznia ^{Sturmal} Sturmal, Maryi tey gzi,
K. W. Janowiczego czesie.
Odmien lutnie Apolla w dzienanym bormiaca gtosem,
Dy widziez nasz meznosnych obdarzonych losem.
Kudziez mi ratoby przynocite trite,
Wczytacie o Secl, zborow naszych wiele.
Dy widziez, y poznacie, ter naszych zlotoki,
Ozate wzytuich nam Mitozienca zlotoki,
Tego ktory w gronie, byd nar, mitodosi zycia,
Naszym, tudziez cnot znawczych, teras zgodnawczyca
Wiele wzytuich przynat wraim teras, zate,
Przycenie tey oseropney wydac nagate,
Ozate! O widoki! chropne wotym casie,
Ktoz troskow, y lamentow znas, Dymay memarie,
Osmiwrca, wielkosi coi si zaprzyna,
Do moderstwa wielkiego byta zes tak Syna,
Wydarta mi mitego matce, ie tak neke,
Wielmorney, Pisarowey tudziez ze Opieke,
Inawdziez, me mato mieli, ta Czynna,
Icha, wdycha niemato, ktod nato mezmynna,
Ozatosi meznosnie nacie matka, imie,
Gdyz tego utracita, ktory byd redymie,
Wzytu tego zyciem drugim, dla Stekich z Domu,
Wzrostem znawczych zaszczytow, atoli ter komu,
W czynem mezkowal na sobie zasady,
Prer, maiaze nastajnie zbawienne obrady,
Nam z Mitodosi przynajcie wzytu, ubrakowad,
Pisarowicera z Stekich by id, niewydat,
Pisarowicem ojca byd, Pisara w gronie,
Dymem, a mi z Mitodosi zasiadal na Dromie,
Cnot prestornych, y jak wydaroad wyroki,
Dotydzie dla nas wzytuich ter, najmniezy zlotoki,
Ozaczycie nap wielki! Olatu memosny,
Widok nad W. Doki, Edac, Stroy swosny,
Ramis, Perca Mitozienca, ramis wzytuich razem,
W Maryi wpytkach Woda znawczego obradem
Lec

Leś stojcie przyjaciele z kółdy miły
Proszę swego przewodzącego wydalubmy strasli
Leś niewypaść z Maryi swęj wami omiły
Albowiem parę dni razeń zostawai nabieki
Letać nas też niewypuści byśmy tylko żyć
Też w swym wyrazach w Cnotach nakazyje
Wierzy się teraz Wzrostem Dzienkim uroszenie
Wdychając pamiętamy przy każdej ofierze
Lubstaniem nieustannym, żyj z Maryją w Niebie
Adla nas jedny taski w najmmiejszej potrzebie
Byłm III miary przez Urzędnika Kłasy Fejze Jm
Siemianowskiem. Lewicki

Stażo daczemu w mto doletrym kurcie,
Odciebie smierci wdriska w tym obłudny surcie?
Had to przyspieszasz dla wszystkich Nowina?
Ze wszyscy ziemianie do wycch se dow zallina
Potych ze nas wszystkich chce powiaznac miety
Wktorey nasz jest w spoducen? Onie szereg me stety!
To co my teraz widziem wnet sie znamy stamie,
O optakane wszystkich tuladzi mieszkamie!
Ktorego sie w spot blizen nas S. Kamieci.
Mienisz, teraz sie tylko obraz jego kreci.
W myslach naszych utopiony, teraz jest odmiennym
Tak swiatek wilemicy, w tym czasie lasiennym
Luzer wilez najmilejzy, ostatnia rozmowa
Do cie przyni, za miła wspotnowi esnowe
Kiech smeba szerszawosia nadgodra ci wieczna
De odmutnych umystow map wdriska spotezna
Byłm IV miary przez Urzędnika Kłasy Fejze S. Wyhowskiego

O Kreszestowy smierci strasliwy wyrok!
O optakany w czasie zimieyzym willokoy
Maktoy bez ter serdecznych jedmieci Urzędnika memoge
Bo umim zakatnym teniu wielka, erwie trooge
Izuch mienthorony w mych bytorjach Sena
Bo tego jest los smierci o smutny mordera!
Kamlnieze wspot uerzia w tym przyciu znam,
Ach! ktorego utrata ratowz imie trani
Ach! wielka mowit strata: bo usznieporowoi.
Kaj wspot blizen zwiernosi, tak Kest smierci nuci
Mtoy skropnosci rawne umyad ludzki mroozp
I w najzmihomrey chwicie zrasu, mtoie z ocy
Leż dy mi cile profekcie ten mity malnie
Wolubt tu w mtoce, mienimie ratuie. Ach

Ach! Stokrotnie zaluz optakina Dole,
Preracney wspot uerzia namym Sena bole.
Abolera pomieham te ytuarbiwe ugi,
I uoy mi ci nakazyje Drieti.
Za swogie najmilejze tu znam przyje
Ach! Bog wierzna korona kwiety przybycie.

Na powitanie Gasnie Wielmoznego
Aeckiego Biskupa Luchiego Ostro
wskiego Exarchi catey Russyi mowa
miana przez Jmę Kijda Selechowskie
go Profesora Matematyki w Miesiq
cu Czerwca Dniu Roku 1785.

Quam felici nostra communitatis fato evenisse dicam Pon-
tifica Illustrissime, ut quo diucius ardentissimo Excele-
ntiam tuam hocce in loco salutandi desiderio teneremus,
eo aptioribus summa, ac prope modum incredibilis le-
titid signis te optatissimum Hospitem Die hodierna
nobis venerari liceat. Beatos enim ter quaterque nos
beatos esse quibus majora, atque majora semper su-
peri solent conferre dona, felices nos, feliciague hinc
sancta istorum Claustrorum memia, quae tantum,
tanquam conspicuum, ac insignitum in te excipiant
virum. Quare cum multum diuque noster desu-
dasset animus, quod nam tibi Pontifex Illustrissi-
me, ad tuum prooptatum ad nos adventum, debita
atque condigne venerationis argumentum demon-
strare ualrat, nos fortunatam nos ipse offerendi
facultatem nanciscitur solum, sicque peroluta
letitia nostra argumenta tibi tuoque Glorid omni-
co quo par est cultu ac veneratione summe nuncu-
pat. Et pro certo quicumque tuam Pontifex Illustris-
sime vitam debito cultu considerat, integram boni
publici fuisse, et esse agnoscit, admiratur, venera-
tur. Approbarunt id simplicis Heritatis cultores
cibi; cum te eo dignitatis eminentem gradu colliuo-
luerint, quem nulli, nisi omni uirtutum genere a-
dornati fuerint, attingere sinunt, quod clare atque
optime in te Pontifex Illustrissime a supremo Nami
ne

ne his terris concepto, conspicua sapientia, morum
illustrium integritas, vultu totius sanctimoniam insignis
famaque in omni genere virtutum eruditissima com-
probant, atque illustant, verbo luceorientis, atque
ostrogienis Exarchid authoritas, tum singularissi-
mi Pastoris, desertitate, omnium admiratione gloriosis-
sima Syara sat hoc fatentur, superque fatendo, se
non tibi, sed Patrie, sed tibi Polono, sed optimi Pontifi-
cis officio. Inci Populo, atque ordini nostro Basilian-
no, tumque Ecclesie amplificanda, tuendaque vivunt
testantur. Ipse vero ha in te enumerando non me-
um induci in animum, tuam extollere magnitudi-
nem, quae tui oculis aditu benignissime foueat gre-
gem, praetermitto silentio multo saeculis, tuam pro-
dicandam amenitatem, qua abierant in recto tra-
mine mortales Paterno affectendo amore, restituit
virtutibus. Haec cum intelligis Illustrissime Ponti-
fex optime quibus et Ecclesie bonum et Hierarchiae com-
modum, et Religionis Tranquillitas, et ordinis nostri sta-
bilitas, conservari solent. Laudandum nobis non nisi
atque summopere est gratulandum maxime nobis
D. B. Filiis, quod illa Proparentis nostri Columna
clarius splendescere videtur, cum nacta sit Virum
qui et suarum virtutum Illustrissimus extitit, et
illas fovendo, ampliari, atque dictare in omnibus con-
tendat. Quamobrem ex conspectu tuo Praesul, ac Il-
lustrissime Pontifex summam letitiam concipere
quis non videat, quare sicut optatissimo adventu
tuo Animos Cordaque recreasti nostra, ita reclu-
das tibi portam ad cuncta prospera, donec et una-
nimi votorum nostrorum suffragio, et tuo ipsius
in Ecclesiastica Hierarchia merito primicias to-
tius Russiae Infulas mercaris. Disce.

Movoy miane do tegoy Biskupa Stechiogo przez Uczniow
Klasy Grecy.

Idybym naypierwiej z pomidy moich spothologow Hawa-
iqemu przed Twoja powaga Ilwielk. Biskupie Exarcho
duchi Ostroufki kawalerie Orderu Świętego Stanisla-
wa Panie y naytaszawscy Dobrodzieju tyk Stow, sity
y wymowy starzyto, ik obowiazkow tak na nich iako
ty y na moicy wtamny Obie zaciggnionych ku wyrobie-
mu Imienia twoyego Domowi upakuj; nieprzedybym
innym pomnie ustapit miejsca do powitania Panichy
twoyey wspanialosei; pokobym niewyrazit, ito czego two-
ia naypozgodansza unas przytomnosci, a nasza iako
naygtbsza obowiazannosci wy ciaga pomnie. Lec gdy
szczerstosci wymowy, a zdania miatlosci nawet moicy
wewnytrznicy oboty niewymaga tłumaczyc samiaru,
gdz

gdy ieden wszythkich oswiadczenia w sobie zamiesznie-
mogy, gdy szczerstosci przednie wycia moiego radosci
odkryt tu dostatecznie niezdotam, przodkowal tylko ony
amierich w powitaniu ninieyszym nakryte ukontento-
wanie ukazywai postanowitem. Znam ja wprawdzie
idnostayne wszythkich zdania, przemiam ich zgrunke
zamytly, i tatwosij zlamney ich powierzchowney doroz-
zumiewam twarzy, ze wszysey tym honorem przed o-
becnosc Paniskq zgrornadzili sy aieby swoyey y cetych
shot Imieniem nakryta oswiadczyli wdziaczynosc i na
pozgdane do nas tak wysokiego w Chyarchyji kosciel-
ney Pastera przybycia, iakozholwiek oharali radosi.
Lecz iakim to sposobem bydi moze wcale niepoznaj. Pre-
tor wybaczy nam szanie Wielmożny naypozgdanszy
dla wszythkich Polciu ze wshszej ci na dowod nakryty
wdziaczynosi za oswiadczenie ninieyszy oddac niemo-
zem daniny, iako gdy naygtbszego aiazem zlyciem
maiqcegosij honoryc utnog twoych Pasterskich shada-
my powinnoji. Jest za co naygtbsze wyrazow osobietwo-
rey czci obowiazki, bo czyli niedosy dla nas korysai
takowego w odleglym od swiata wielkiego miyscu wi-
tai Pana? ktory dla kadego stanu Ludzi a nayszczegol-
niey dla nas miodzi szkolney naypozgdanszym jest
wte kraie gosciem. Nemielismy dotych czas z hogo
wysokiey powagi upatrywai zdania, niebyto sy od hogo
uczyt prawdziwosy ku Dobru cyrystemu miasci, nieby-
to od hogo zachycal sy ohoto religii y Dostow Bogu po-
swigconych Starannosci aido przybycia twoyego sa-
nie Wielmożny Biskupie. Teraz zas tak pozgdana dla
nas zaiasniata chwila iz nietylko zgodnosci wielobiez-
nych Zasczytow ktorem w bezach catego swiata ia-
nie przywiecasi, ale nawet i w tym znamysij bydi
uszczyluionemi, ze sij nam w skutku nadawia spo-
sobnosci witawstym miyscu Pana. Odkd wije po-
winnosci nasig bzdnie za ninieysza unas Twoy
bytnosc tak sij w wzgledach szanie Wielmożnego Pana
zastugiwai, aieby sij to iawnie ceteru oharato swa-
tu, ze iako szczerze idnostaynym wpysey zycimny
sercem, tak sto wszrech rzeczy dawcy stagamy trudow
aieby w nadgodzie poditfych nato miysce trudow
to wszythko iak w naydtufie szcaym przewietney
Familii twoyey Domem posiadat Lata y Ciego
Ojba Stanu Biskupiego, Zasczyt Orderu mianego,
Dobra cyrystego latosi, a nasza iako nay obowiaz-
zanisza przychilnosci na zawpse Stechich Domow
zycy rocharui.

Dotegoy Biskupa Mowa Druga.

Quinon modo jucundum quoque multum hono-
rifium esse arbitramur, ut adventus tui die solenna
tum humanissimo salutationis officio, cum debitis
laudem

celebrandarum laudium tuarum consecremus
Illustrissime, excellentissime, ac Reverendissime Domine
Artistes, ac Praeceptorum Luceoricensis, Estrogicus Mednas Am-
plissime, tamen felicem hanc in presentiarum tu-
anti conspectu. Provinciam, cum me neque ab ipsa
natura optime comparatum, neque ab arte oratoria pro-
be instructum sentis, exiguis existimo; cur Tibi meum
in votam quam ostium fore solvendum in Polonia
quid enim ante nondum perpolite aut tam ingeniose ex-
cogitari, aut tam eloquenter dici possit, quod non videri
atque longissime infra. Nominis Tui; Do-
tumque selectissimam applauditur. Nam Ne gran-
tissimo nomini Tuo inest splendoris, ac gloria,
tantum facultatis amearum virium tenuitate
eiusdem exigatur, tum certo certius fatendum reor,
aut me tanto muneris desse Oratorem, aut famam
nominis, qua preclaris in Patriam obsequiis, qua
preliis in Candidatorum officiis, qua pientissi-
mis, in Ecclesiam mentis inesse maximam. Nemi-
nem quippe in Patria nostra tam rudem, aut tam
in alta rerum ignorantia versatum esse
qui nesciret sanguinem tuum longe lateque per
universam, diffusam Poloniam magnisque Illustri-
um Nominum titulis esse conjuratum. Quapro-
pter nequit eo humilis mea eluctari
que nobilissima Familia Tuae Celeberrima pertingit
Dignitas, tanto magis quanto sublimior men-
tis. Quodsi insuper selectissimas Tui ipsius Dotes
laudibus vellem prosequi, sane meis
onus, me suscipere, nemo est, qui non rideat Tuae
quippe excellentia tanta meo gravitate, Consilii
auctoritate, sanctitudine, Commendatione, cultus
multitudine claritate, universo
circa orbe respiciendescit, ut omnibus tradendum ti-
te normam exhibeat, nosque ad exponenda Tibi a Deo

Lytm sty na przywitaniu Wz Steckiego Biskupa
Luchiego, przez Ucznia Klasy 2giej Drugoklas-
go Jm. Pana Kurieckiego Czumy. M. M. M. M.
Niedzi wiesz mogto byc rzecze dla nas miodzi.
Jah dy Jarnie Wielmozny, Biskupie cie godzi
Dziwy tu miodzi szohney, witali godzi zgodane
Zostate Jmie zdawna, a ocuhiwane.
Nay bardziej od miodziwicy, ktora tu swie hrobi
Zmierzyta rokowaniem bez naymniejszej zlotki.
Nad zamier rzecze wicy z tego Powitania
Wktorym wstach wpehla zgodnosci umystow nakhtania
Do wyrazow radosnych; Je by uiszczaty
Miodziwicy, innych wocy ktich powinnoscistaty.

25
Obowiazek, w ktorym to, iako zostawimy,
Jah winny w hotdzie zaup, nana przywiliuony
Nakryto; wyptalai, ato w tym sposobie
Byj iah teraz wyrazi na twoicy osobie
Stek godnosci niematy, tak by popredmice,
Tu cel miaty, mietyho szoh umytem tyicy
To powinnym, bez wpywy tego tu zgodamy
Ktory my tercem ility, desiyay cie witalny.

Lytm II miary przez ucznia Klasy 2giej Jm. Pana
Kurieckiego Czumy. M. na powitanie tego Biskupa.

An tibi num nobis magis est fas plaudere corde,
Pulsibus pulsat, necio proterius ego?

Supportas Hospes Pastoris Munus Honor
Pascimus nosque simul spes Populusque tuus
Inflamas animos tardos ac pectora dura.
Ad fundenda praecum vota rogando Deum
Gradias nostras tenebras virtutis lumine claro.

Nos illustramur, sidera lata poli
Spectantes, tu das amittibus pasqua vita
Erigimur cuncti nos pietate Tuae
Fas modo summe Pater se quibus dulcia Verba
Competit, incumbit cui resonare magis?
Nobis votorum nos claudimus ora repleta
Optantes semper saecula multa tibi
Curriculo quorum splendesca luminis instar
Obsequiosa tibi cordaque nostra regas.

Do tegoz Biskupa Luchiego z Klasy 2giej.

Kto znakomitym inoty iasnie przykladem,
Kto tropnym spieszay swoich Przekon sladem,
Kto czym w zyciu inot postypnie troki
Wielbic bez zlotki

Wielbic zaiste trzeba tego Mza,
Wielbic bez zlotki nas to miencza,
Wielbic w szexerowi jest mowu szidoba,
Przed twa, Ooba, gdy stai szexuje mamy,
Przed twa, Ooba, mowic zaczynamy,
Przed twa, Ooba, opiewamy ziwawo.

Zabyia sprawa,
Zabyia sprawa, glosimy ine dzietu,
Zabyia sprawa, zrzecnosci nam staneta
Zabyia sprawa, serce sy dobywa
O Chy tywa.

bis conspiciat, illos dignitatis honores, quibus
Te celeberrime prosequuntur universitates, il-
la in bonum commune promerita, excellentem
in rebus prudentiam, altum de eisdem sensum,
et quod summum est, probatam omni meliori modo
virtutem, quibus inter ceteros Prelatorum Vinos adeo
elucescit, ut omnibus prestantissimis semulto
prestantiorum ad examinandos Juventutis scis.
laetice gemos etiam supremum educationis
gubernium censuerit. Et vero quid consultius,
quam ut ille inter incultam Juventutem in vera-
ter appareat, qui et sapientia et prudentia et digni-
tate ad instar solis producat? Quid aptius, quam ut
ejus voluntatis natu dirigamur Juvenes, acius ju-
dicio magnorum Vinorum conquiescit, auctoritas
quid demum felicius, quam ut eum in visentem no-
stras Scholas veneremus debito cultu, quem videre
et allegui satis est utile ac proficuum? Salamur
proinde non mediocriter precommissa Tibi exa-
minandi nos delegatione atque letantes tantum
Tibi in Documentum gratitudinis pro suscepto Vi-
sitatoris Generalis officio unanimi Votorum sen-
su datis, honoris caterorumque successum vove-
mus ac precamur, quantum Tuae dignitatis Am-
plitudo non haque obsequiosa Animi significatio
precari Tibi imperat.

2ga. ztyje klasy.

Czegosiny sobie naybardziej wysocy zycy, wsiy
idawato byci dla nas naywyszy horystaig nadco
nie tepiej stacyj onemogto, to weza si terazmy
suzm ta nadarzonym prawie szczytia lozem obcy
matysny; kedy Ci Wielmoimy Kanoniku Mz
zu ze wstzech amiar nay chel maysy Parre y Doy
zarzadzajca namy Prze swietna Kommissya Edu-
kacyyna, do rozpatrzemiasy w naszey Edukacyi
wylsta dawic ci moe y wstady czynnyma tego wpy-
skiego cohokowick do zarzadu Generalnego Wry-
fatera sciggasij. Coi bouiem dla nas wyteerney
szego byci moe iah gdy Ci takowego myza za
do swiad czyciela naszych zabaw mamy wyte-
nacionego kterego wysoka weafysthim u-
mieistione miedoshonatyeh btedy Tashawie po-
prawici, a bycoufka prawie ku w szysthim przy-
chilnosti zbecumem awierzey si miodni wyba-
ceat zuyhta. Co sta cownicy szego y wylstey po-
wagi, godnego pomysliti sz zdaria, iah mied upo-
warionym w byczyem naszey Mzrim czynie do
swiadecenia, map zarsta tyte przez wielolicne
Cnoty y rozmait zarzugi wryzia, sta cowne
w calym Woriewodistwa Kipouskiego y owszem

w samym

24
wsamym ucelnego swiata Chrygu, o de wictu
ubiegatowij, a mato dostajito, map od czepu-
klich uelkicy twoy Dufy Talentio Kawieli-
hie wysydie zalece me, ii wpatrywaj unil hai-
demu jest mto y uytetno, a nasladowaj jest
aray khdno, map zgota przy nay wyszych od sa-
mey ei natury nadanych Prymoliach, tyte nay-
grantownieyszy w dobrym trwatosci y Cnoty, ii
w samowie nawet, z yiq zywym dla haddgo na-
samo w wyzeme do dobrego stajesi w zorem. Szey
sice wije dla nas nay rzucetmiejzy ze cie w do-
mu takowego mamy Prata, z kterego przyto-
mnosi, nierownie wycey, iah imni z goszczeych
w tym czasie horystaig, przy tej zai ho stypidaty
nas w dotoczym. Pzynie terach zarzadow powa-
ga, w Dmich nast puzaych zarzeczyt racyst
Obowizehm jest naszym do maszai sz. Cwrazie
pryista z widzenia skhot naszych Urydnosi,
prawnie nam obiecui, ii y na proibaeh naszych
niebdziem zawiedzem, y przy samym nas do
swiadecenia szczytmiejzy twoy Tashi poz-
shamy w zglady.

Do Tegoi Soboleuskiego Wrytatora
miane Rytmny z Klasy II.

Rytm try.

Cur mea musa chelim tam lecto carmine plectis
Et blando vultu tollis ad astra. Iovium
Nescio quis rogitis, inquit. Deus appu orio
Insignem studiis et pietate virum.
Magnus hic venit. hilibis ornatus honorum
De Lauro huic cinquant plurima sortis caput
Emitit. e collo vincrando pendula torques
Pulchraque distinguit pectora etuis omis
Sarmaticusq; chorus Musarum hanc memos adorat
Quem tenet, ac magni principis ore regit,
Ast ac tantum veniat decus unde putabis?
Hae sunt virtutis praemia crede mihi
Vis ut praclaras artes ac dona retidem?
Quid licet in isto cuncta videre viro
Nam si cui pallas si se deovet ipse
Atque dua laeta cingit utrinque caput
Si cui consilium prudens mrens acris et alta
Summaque dextentus, qua regat, apta subest.

Od Jm P. Piotra Kierzińskiego Ucznia Klasy Trzeciej.

Laetissima ac colitur fere missa tandem aliquando illuxit nobis dies, qua te decenti in hoc jam condecoratum loco intuemur universi Perillustris Magnifice ac Genoe Domine Sodalitii Mariana Antistes, ac moderator optime. Hinc igitur egomet ipse feruida gratulandi perfusus letitia partes oratoris assumere nūquam crubesco. Ipsa quoque sua dignitatis gravitas caeteris summaq. dotum notabilis eminentia, qua veluti nocturnum sidus caeteras inter stellas coactancos inquam tuos mihi sic respulget, ad perhibenda tibi publice Votorum documenta omnino Charam juventutem nostram compellit. Horrorum si iusta oraculum insignis nec non prestantissimi illius ab arte Oratoria Magistri Marci Julii Ciceronis, Primadolescentum commendatio propiciat a modestia, in hilum omnibus naturae artium, et gratia donis reperitur adolescenti vel ad morum integritatem conducibilius, vel ad solidi honoris perenniandos fructus feratius, veras salicet solidaque in Deum Deiq. purissimam Matrem pietate; ut pote quis ambabus virtutibus adolescentum membrage-stus, et animi componuntur, disponuntur, et veluti eterno educuntur, Jam sicuti magnam in spem de te moderator Congregationis nostrae spectatissime praesentem erigimus, ita praesens gratulationis Tributum necessario tibi esse, vere jure tenemus. Clarus quippe luce meridianaq. potest, et diligens Litterarum humaniorum studium, et Complam. tam in agendo quam in loquendo civilitatem et postremo ardentem nec non interruptam erga Deum Deiq. sanctissimam Gemitivam pietatem atque unguiculis animum tuum, ut ipse, adeo, ut non solum caeteris resplendeat Verissima Illustrissima Domus tua Imago, verum etiam interius a vite devotionis speciosissimi exemplar invidiosissime cerni, et quodammodo oculis usurpari possit.

Quare, his et similibus aliis propemodum infinitis rationibus victi, talia nuncte super audemus Vota; Cresce, et corroborare in liquidissima Propinquorum tuorum solatia, in Illustrissimum Patriae lumen, in Charissimum Dei Amicum et Filium, moribus Ingeniis elegans, eruditam lingua disertus, virtutum omnium coronam redimitus, utque unico verbo complectar omnia, peracto hoc gloriose officio, caeteris sublimiores dignitatum gradus ita scande, quatenus multos post annos feliter attingas Portum beatae Immortalitatis.

Od Jm Pana Vincentego Wateckiego Ucznia Klasy Trzeciej.

Prospera lux oritur linguis animiq. favete,
Nunc dicenda bono sunt bona verba Die
Araq. gramineo vindis de esprite fiat
Et vellet tepidos nexa corona foveos
Da mihi thura puer pingues facintra flamas
Quod qui pro fessum stridat in igne menum
Pector adest nobis spectatus tempore longo
Gaudet tam digno proside nostra cohors
Tu juvenum princeps verissima gentis Imago
Ingenio mentis aequiparante placeo
Tu quoq. in eandem studio studiose teneris
Et commiliti sacra tuenda putas
Qui faustus celebras nostras suscipe vota
Nulle gradus Numens premia mille peras

Pie cecinit Alio, Docta apensera Sorores
Annuit Alides incipuitq. lyra.

W czynie tejże Promulgacji miane Promocowania Rytmem
od Uczniów Klasy Drugiej.

Wyroli Niebia Ładne, ze dzis slaby Dany,
Szkolnych Szkolna Miedzi, zwiastu bez miary,
Sowietchnym Janowolona, radosci chalem,
Syzeknia awinny stawonek, wygnant z dzisli radem.
Nierodney szekulnowoi, awpoc mych Uczniow Fronie
Widziem dzisiaz Ładathi: stawone na Tronie.
Ciebie Wielmotny Radca Prefekcie obrany,
Dla Czwyczk Szkolnych Czynnosci awglos wolony awetwony.
Bys' int awbladhu oblatet, Ławych Cnot Dawych Szkolnie,
Słowem Ławozke jawniał chwalebnie przegladnie,
Aw nadgodę prostejkow Twowich: dzis Miedzi Szkolna
Przyrzeka byi Ci Ławozke awowstykathem powolna,
Szekulnowe Czwie pionowasthi Dubrawsthi ze Ławicka.
Szekulnowe sa Ładathi, bo Obywatela,
Wieszka byi Ci Czwyczkony aw niebledney nactkiei,
Kiedy z Przewodow Wielmotnych, niechajbiast kolei.
Jednost aw Obyczajnowoi, Janowomite towy.
Młodosi awichu Twowiego, int spełnia kosh, spory,
Łhad Łyczeknowoi wox nastych, Janowym iest dawoalem,
Czwyczk przeglad, Szekulnowoi, za Twowim powodem.
Nichto Ławozke Nieba, spełnia ze Wyrzoli,
Bys' stanowosty na stopien Prefekta Wyrzoli,
Wolawozke klasy w Czwyczkonie, takim Janowomite colem.
Bys' Ci Janowite wopraniakym byi Obywatelom.
Celestyn Wyrzowski Paderzawoye Janowomite powiedzial.

Parnula Jama Twos Jastus ubi spravit in Orbe
Venimus aututum avta dicare Tibi.
Swadet id officiosus amor visceribus alti
Impresus nostris, hoc Twa Jasta volunt.
Scholarum Praeses non Te non Jortia greson
Te magnam probitas, ingeniumq. Javit
Pro quibus

Pro quibus ut meritis referatur gratia, juro
Me fere mancipium, tempus in omne tuum
Proveniat post hac ingens Tibi Messis honorum
sic ego sic omnis grata Camena sonat,
Dixit Joannes Libackowski Thesaur. Lipne;

III.

Kogo wdawności postępek, wyśada na Tronie.
Kogo stawia i domu, wiekty, zdobi słonie.
Kogo sławi zaleta, temu winności sprawa
I Lętemiem stawa.

I Lętemiem stawa pełnem, radości i Chwały.
I Lętemiem stawa wstałte, odgłos pienia dąby.
I Lętemiem stawa, wicelbia, Prefekta dnis Czyny.

Nie bę przetytymy. Nie bę przetytymy
Nie bę przetytymy bōrni tu, dnis Dubrawskich Chwała.
Nie bę przetytymy Wodza, Młodzi szohna obrada.
Nie bę przetytymy tymte Kłozoy Lwany.

Rządca obrany. Rządca obrany
Rządca obrany zgodnie, wyjed swojch Uczniow głoy.
Rządca obrany talie, tu dnis synady lony.
Rządca obrany tład int nahlonisc swe rucha.

Niech kadey slucha, w pednis powinien.
Niech kadey slucha iako, tej Dobroci winien.
Niech kadey slucha ten isst, zamias pednoctymy
Nam dnis powinny.

Nam dnis powinny toci int wyjedniamy wicnie
Nam dnis powinny z shuthu isstoye sie nieknie
Nam dnis powinny Lęteci, wctas polny dabelis

Wnawdubite wicli. Wnawdubite wicli
Wnawdubite wicli Lętem, niech Dubrawskich Jmie,
Wnawdubite wicli pragniem, niech Twa sława szynie
Wnawdubite wicli bade int awowey Czetyknie Lwany.

Wnawdubite wicli. Wnawdubite wicli
Wnawdubite wicli Czera, Węzyni. Wnawdubite wicli
Wnawdubite wicli Wnawdubite wicli. Wnawdubite wicli
Wnawdubite wicli Wnawdubite wicli. Wnawdubite wicli

Wszelkich int shuthow, pomyslnoy powodzi
Dotnaim z Czynow, letore dnis widoctnie?
W szelwach Czowudlich, szlachetno-ony młodzi
Pchnia sie, w obec, tu wstęptim naoctnie.
Wystnai potrzebna, it to znah Lashawoy,
Lmicka w obraniu Męza wicelicy sławy.

Plot tu niewidei it z Dubrawskich Domu.
Cny Kłozoy z dnie, szynow, szawony?
Odbiera wdzienności powinnego Tronu.

Na ktorym stanel, i milid Ma nioctony.
Wstęptoy szadamy, winności nasza Tobie
Bo int Cie znamy w Prefekta Oobie.
Rządci int szetelnie, mast robie podwodnych.
My sie dnis cwestem ze Cie wicba daby.
Wynowestoy serca, wstęptlich Tobie szadnych.
Dotnast szetelności, cloznast winney Chwały.
Dotnast Lętemia, iah niewa ulonyte.
I kadego tu nas, na sercu wyryte.

Franciszek Sobulski powiesziad.
Dokhczonie tegoz Aktu Promulgacyi przez Uczniow Kłazy I.

Tah. nadzwyczajne kadey, czwie w sobie skutki,
Wesela; ktore kore, by nayciezsze smutki
Zwytko w obfitym oraz, zostawai weselu
... Nad optywaci wielu
hi kidey uida, po smutney, dni znuudnych powodzi
Iz w totnym stonce bęga, wozelnie schodzace stwodzi
Rzucaniem jasno swistnych, promieni w zakochki
przyniesi chęcyd wziatki

Daleko sercu po ciech, nadzemu przynosi
Wiccy; gdy Ci rozdziny zgodnie szerygtosi
Rządca nad gromem bywstoy, szlachetnym młodzi ty
ktora do Ci bęty

Uprzymych doice Lęteci, na szat dorowy
Starias. Cnot wybor tworich, za cel wstęptim wprōdy
ktorym, ze cetym szohom, ismniey przykładnie
Iz prawi udmoknym, z szadten szubios gtosem
Ha ton godnosci stopien, nie sad szetelnie wosom
Obrany; by sch wstetki; szilne znal wyroki
gdzie my sweci koreki

Pr
Lmierzamy, chęci naszych; wynurzył Ci rąk
Chęć zda przytłocz w umyśle, acz nie stym szatem
Zywy miec w słud chodzenia, Zaczni twa cześć Inni
wzręta po wirni

Pr
Znamyś być do szczytu, z innemi dani
ktory dla sturznicy polny milczeniem przyetyry
Darmo: gdy iasne umyśle, zostawiasz przyetyry
hazga chodzie w slady

Pr
Cny Prefekcie Ozdoba, i wspożuczniow wzorle
wysokicy pobożnosci, oraz cnot wyberte
Szlachetnych z natury, szlachetny rątem
dazy młodzi z wyrazem

Pr
Pierwszey szkoly dodajac, tchaze iednym chęci
Ze Ci opzagnie na zawose, stacicznie w pamieci
mie, nudo by postowzra; na harte sluzniecia
Cze wielhoi miecia

II.

Pr
Surgite terrigena de semine, surgite Schola
Alcisi Vobis nunciat ere diem
Ite procul tenebre noctis, procul ite timore
Anni Dubravscius, tempora tata feret

Pr
Tempora lecta feret virtutum, lumine splendens
Miles stipes, quis reget ipse jubar
Vos Auditores Animos, cecidite mites
Tom pus perpetuum carut et ipse sonus.

III

Pr
Nie tu idzete granica, nuczonych myśli
Z osobna ktore swcim, szkoly rymem kroyli
Nauza chęć nauw odkrye, przychilnosc znali
Polze wrok czyni tez spory, i umyśle iednali

Pr
Wslud za mną spieszyc, ze Szlachetny młodzi
Szeregim i stawie sie, nie zinnym przychodzie.
Umystem; uno z serca, unne ztozye dany
La Ci wzziowzy napiete, suych chęci Lemiany.

Pr
Hby Skochuk Demora, tak szczyre spryziato
Izby Temu przeciwna, z Dalcha miato

III.

Pr
Petrciei pruzacni Porie, gdzie sta not Antoni
Uwazciez ze Stochiege, w slud Dzio honor goni
Rzecz pewna; iz do zanozi, i Cnota tak tron

Pr
Alboz d nas stoni
Iowozem w kolezcinstwie, pruzaczym Dzio zostac
Ozdoby i powagi, rum wozysthim przydaci
Dobru sie nasz Dzio i Dzio w ludozie imydu

Pr
Ma miod, ma szacunek, bo miodhuil i cnota
Zanim serca kolezow, liczny spieszyc, zota
nieba Amu same nawet, spryziat z chota
Amyz iuka, kwota

Pr
Oswiadcemyl serce naszym, szwody zyczenia
Wyznamy w po wszeknowzi, myśli nagly fchonia
Czycimy Zaczni Stochich, Cnotem i z Imienia
Zyi pędug pragnienic.

7. Die Dreyer Oracion an den Kaiser.

Ich danke mir dem gütigen Ansehen eurer Majestät
und dem Wohlwollen eurer Gnade, daß ich mich
zu dem Wohlstand eurer Reichthümer und
zu dem Ruhm eurer Krone beitragen darf.
Ich danke auch dem gütigen Ansehen
eurer Gnade, daß ich mich zu dem Wohlstand
eurer Reichthümer und zu dem Ruhm
eurer Krone beitragen darf.
Ich danke auch dem gütigen Ansehen
eurer Gnade, daß ich mich zu dem Wohlstand
eurer Reichthümer und zu dem Ruhm
eurer Krone beitragen darf.

Ich danke mir dem gütigen Ansehen eurer Majestät
und dem Wohlwollen eurer Gnade, daß ich mich
zu dem Wohlstand eurer Reichthümer und
zu dem Ruhm eurer Krone beitragen darf.
Ich danke auch dem gütigen Ansehen
eurer Gnade, daß ich mich zu dem Wohlstand
eurer Reichthümer und zu dem Ruhm
eurer Krone beitragen darf.
Ich danke auch dem gütigen Ansehen
eurer Gnade, daß ich mich zu dem Wohlstand
eurer Reichthümer und zu dem Ruhm
eurer Krone beitragen darf.

Mowa przy otwarciu Szkoły przez Jm. K. Hilarego Lelaw-
skiego Nauczyciela Wymowy & Ł. Parzbiernika 1706 r. Mianem
w Królestwie Polskim Godziwego Obywatela.

Edukacja Młodzi iako jest rzeczą, idną w całym świecie
lubliwym najwzajemniejszą; najmalomniejszą, tak aby praw-
dziwie była dostawcą; i powszechną w całym świecie
waleczność Stanom turycia niezawodną; pewną, i gwarantowaną
po sobie więzi edukacji; Tak rozważania gdy rozważań
Polityków zapragnęło uwagę, z godnością powszechnie, iako się to we
wszystkich tego wielce niemal Edukacyi państwach dzieje, iż Edukacja
Młodzi została Publiczną, i to to jest, co krajowych dobra powszechnie
go Dorobku interesować zaczęło, iakoż i o potężności w krajach wo-
ich krajów Edukacyi Młodzi narodowej iako szczególny dobro
powszechnego szkodli i al przez się samych miastować; i rozszerzać
najpluźniejszą, i wzięli być swoim obowiązkiem. Myśl ta także sobie
chwalebna znalazła swój szacunek; i w naszej Polrze pod pa-
nowaniem Najjaśniejszego Stanisława Augusta nam
teraz szczęśliwie Panującego Monarchy, który za to nam w po-
żne czasy dałby to Bog iako najdłuższe życie nieprzerwanie
zgodnych swiętemu Ojczyźnie życzeniu dobrego wychowania
dzieci, a spraw jego, żywych i niezgłodzonych dzieciów praw-
dziwych dzieciów, którzyby przez pełne w dziecinności potężnym
swoim podania przytomną, zawsze wzniesali pamięć i dnie
Głowy utworzonej działalności w utworzeniu takiego dzie-
cia, na iakoż niedostatek sprawiedliwie czasy przeszła
marzelić muszą. Znalazła mówię ta myśl iżera w na-
szej Ojczyźnie swój szacunek, ludy przez pełne Ojczyźnianego
ducha serca swoje usiłował do pochwał pamiętnych Na-
rodu Polskiego. Łączyć nad to chwale umiętności z na-
uk Publicznych; zostawiając im w proficju gwarantowaną ro-
zumienie wiążących społeczeństwa, swobod. Towarzystwa
obcowania, pożytków, przymiotów i cnot Obywatelskich.
Owoi, Szlachetna Młodzi i iako tu stuznie należy win-
nować sobie, że mamy Edukacyi Publiczną w Królestwie
naszym, o której to dziś i ja z Urzędu mojego zabieram
głos w przytomności waszej Przeświałni Obywatela, w tym
przeciw wielom opaczności o letarniejzych Naukach, uchwa-
łą Przeświałnej Komisji do Edukacyi Narodowej prze-
pisanych, z dania w biew idąc polski; iż Publiczną naszą
krajową Edukacyi, zaleca znaczne pomnożenie Nauk
ich nie mniejszy pożytek i szczególny Młodzi dawa-
nia tychże sposob. O wszystkim idną, zabierze ob-
liczność przystąpienia się Mojego Przeracnym tu przyto-
mnym Powiatu Cwruclkiego Obywatelom w pre-
sieniu

111
w przedieniu Jm wywodów dostatecznych broniących i rozpry-
cających nauki letarniej.

112
Żebyśmy dostatecznie pewni byli, iako wzrost Nauk i spraw-
ia Edukacyi Publicznej, dosyć nam przypomnieć owe czasy
dla Nauk i dla, ludy stawne na cały świat Ateny i Ky-
slie, twitnoty Akademie, ludy mówiące dołtadnia Autopar-
gontówna i al, rozdyktas fundamentas, swoję znaczną po-
tym wznoszącą dostawalsi, i tego, który tu po wszy-
stkich się teraz państwach znany potora. Słucham tego
wszystkiego były zbawienne w tym mieście Edukacyi Publicznej
opisany i trawas u Grecich i Rzymich państwa Staro-
dow opiane, utwierdzone do uirzenia przyprowadzone, a do
innych krajów za wrot i przykład przeniesione, w których nay-
piężnie wychowania Młodzi opisane obywatela było. Nie-
spuszczano się w tym, nowym uczeniu sposobie na losli-
wość Rodziców świadczających się, w Somach w Tarnych
dzieciom dawac Edukacyi, których zbytnią czystości mi-
jęcie przez pobłażanie do najnieczystości a społeczeńsi
bardzo szkodzących widzieć występki. Na uważany w spot-
Obywatelom sprzeciwiania się i przewagi, które nie uważa-
iżę dobra powszechnego z publicznych Nauk wypływają-
cego przy swoim upośle wielce czynią w Ojczyźnie. Za-
mierzenia do upadku i al przyprowadzają. Do Urzędu wie-
w ludy należało w głądaci i do pilnować przywoitego sta-
chety Młodzi wychowania, iako szczególnego Narodowego
szczęśliwości zrodła. Iż przeto wszystkim prawem publi-
cznym obwarowano, miejsce i czas ćwiczenia, rodzaj po-
karmu i napoju, liczba Nauczycielów, harc i nadzoru
okrystony, i ludy to były ogólnie mówiące dla uszczęśliwie-
nia Synów Obywatelskich i całej Ojczyzny. Nadto
podzielone w zgładem rozmaikosi wielce Klasy przywo-
iżę latom zabawy miaty, a w był napożkonim Narodow
tych uszczęśliwianem, iż chciano, aby się nikt Urzędow Pa-
sternych spiggac na wazyt, którzyby swego w tych słu-
tach niemiał dalecienia. Przed wie, z tym, iż godności i słu-
dy cnotliwym tylko i bogłym ludzom, dostawaty się, z samog
na, Urzędow i słuźow, z samog na Rycerzów i słuźow
now wybierano. Iżo nawet słuźow i cnotliw rostopno-
ści i dobrego rządzenia państwem nabywszy sposobu pacy-
tek swój wzięli, do tworony i wstawania bersem był. Iżo
lich to słuźow wyszli na świat owi wielcy ludzie dla
swoję niezgłodzonych w najpotężniejszych wiekach
stawy, którzy z podziwianiem zadliem cnotem światu
przykład cnoty i umiętności nigdy dosyć niewychwa-
lony dla na słabowania w nieśli. Iżo sbyczajni
Polaćowia, rozgłoni Platonowa i Pitagoresy. Publi-
ni.

Subtelni Arystotelesowie, przemyślni Temistoklesowie, sprawiedliwi
Arystidesowie, szczerzy Cimonowie, wymowni Demostenesy i Cy-
ratony, statystyci i politycy Augustowie i Trajanowie i inni niezli-
czeni wyprli. A przez rozmaite Nauki, w których znacznie
ćwiczeni byli, i wni mitemi, Sudyj powainemi, inni nad zamia-
pochwalonemi, sadowem wszyscy pożytecznemi stali się. Toż samo
i po innych najbliższych wielu naszego Państwa publicznego
polowane chwalemy. Teraz więc i w naszej Ojczyźnie w czasie gdy
jednomyślnie wszyscy idą do krainiejszych Nauk przyjdziemy się
spodziewać się mamy. Wszakże zabyci te starożytności z Rzym
i ptyktadów cnoty i umiejętności idobrego a brzydliwego roz-
du wielkich tych ludzi zbierane z których iedne rozporządze-
niem Przewodzący Komisyi Edukacyi Narodowej stają do In-
strukcyi różne podług klas różności, Sług z moralnych do Edu-
kacyi. Istota te owych męzów wytrasy i myśli wyobrażenia
napowinny żywych ludzi wystawić Przewodzący? Albo w pro-
wadzoną Matematyka nie spodziewa się więcej w tej sztuce wie-
dzących Euclidesów i Archymedów? Historja Polityczna drugich
Tocjanów, experimentalka na Fizyka owych znacznie swa
nauką wydoskonalaących swego wielu Newtonów, Keplera
Lockiuszów i innych w rozmaitej Nauki i sztuce najbłę-
szych Męzów? rzeczy te z sobą zawsze iak były tak będą,
podobne, tylko narzę porostnie wszelkie do tego przyjdzie
ochoty i staranności.

Uważaliśmy więc porządnie iako publiczne otwarcie Edukacyi
Narodowej utworzyć rozliczność Nauk w krajie, nie mniejszą wa-
gi następnie uważa ich pożytku, który tu w królestwie roztra-
snąć należy.

Naszczepianie moralności w umyśle młodziecy sędzić trzeba
za najpiętsze początki dobrego wychowania, że ich uczy isto-
tnych obowiązków względem Boga, siebie i bliźniego, że im sta-
ją się prawidłem, podług którego hojstwy niezawodnie pełnią
obowiązek; Człowieka, Obywatela i Chrześcianina; i co może
być nad to umiejętności pożyteczniejszego? Duzie po nę-
miejsze zabiera Historja, której iako nam wiele wiado-
mości i do rządów publicznych, i do rozporządzenia prywa-
tnego życia potrzebna jest, wyda się najjaśniejszy rzucisz
obu na wszystkie potężniejsze w Europie Narody, w któ-
rych ta cześć umiejętności ludzkiej do wielkiego doskona-
nia przysła stopnia; w nę jednak nie same tylko f-
miona nazwiska ich czyny uważać mamy, nanioby
się albowiem nie przyda widzieć: iż wielu Alexander,
Cezar, Pompejus, Cjzero i inni na świecie byli, że Mo-
narchya

Monarchya Grecka na ruinach Tenlick ustanowiona kraj-
mowi potym wstap dostata się; ale do chodzie przyczyn, wro-
stu lub upadku wielkich tych państw, przegadac wielkich
ludzi obyczaje, uważac iaki był początek sztuki i wynata-
stlich do życia szczęśliwego stuzących, postzegac we wszy-
stlich ludzkich odmianach i przypadkach najwyższy rząd
władzący światem opatrności; i to to jest w się tręsig, istota,
i niacław duszy Historji narwał powinno. Ma ona iedna
ścisły zwiazek z Nauką krajopisarstwa, która się niezodnie
znig daie, do tej należy świat cały opisując śiggac my-
sly najodludniejsze kraie, w nich roztray zwierząt, drzew
kruszców, ziemi Cyziności i tych przyczyn, Sudyj wzrost
i tempłay Muzkanców, ich zdatności, charakter, kraj, oby-
czaje, i one naturalnie zoludczności miejsca, powietrza,
pokarmów, ponuwa wiele do zdan ludzkich wptywania ma-
ig, wyprawadac. Dalej następnie opisania powszechnie
świata astronomicznym zwane, obrót i ruch planet
śląd roczne odmiany powietrza powiększenie i skracenie
dnia i nocy porządnie objaśniają się. Dalejsze Nauki
zabiera Matematyka i Fizyka o których darennie rozwodac
się nie należy, gdyż do świadczącej przedświadczeni na widocz-
lności zolazania wynikającej o wielkicy tych Nauk
Ma dobra powszechnego potrzebi i pożytku są na umyśle
przelonani, a zaporem nadgownych przysądów innych nie chcą
cięż oczywisty poznawac prawdy trudno walczyć. To tylko
prydam nabowier, że rzadkie potrzeby i Etonomia, rzadkie szt-
ki, i rzemiosła krajowi użyteczne wiadomo, iak się bez nich
obejść niemożę, albo jeżeli inaczej, to zernaczynym swoim
uszludzeniem, niedoskonalsig i niedostatkim obchodzą się.
Nie mniej też i sposób dawania tych tak licznych i tak
pożytecznych z sobą Nauk Młodzi naszej przyczynia zalety
tamże. Zapobiega się na parusze Nauk do nas przeszłych
początki, między innemi dajęmi wzrost doskonałostwom
przyczynami znajdujemy i to podobne, że u tych Narodów
u których umiejętności znacznie pomnożyły się, wszelkie
Nauki w Byzyskim krzyku dawane były, co było niepo-
ślednię przedlęgo doskonałeni się przyczynę. Wszakże na-
szalnie uważając, iż ten czas, w którym by nauczyć się
można rzeczy tym luncem przepisanej ma dopita na wy-
rozumieni słów obcych mysl prawdziwą wytrazających,
i to ziały pojęcia i pamietanie niepewności, a tak
szego postępowania niebezpieczeństwem, takto jest wi-
dzieć i z samego doświadczenia szewista.
Podamy albowiem do Greckich Nauk, przypatrzmy się przez co
tak liczne, tak doskonałe, tak wszytskimi wiktami niewysta-
wione

nawyżawione rozluźniły umiędzności, z których cały świat czerpał pociechę, jeżeli nie przez Czczytły Język do tak wyśoliny przyszły dosłowności? Przes nawet i Rzymianie, gdy się im Grecy z Naukami w płoń dostata przyjmować one w poczęściach musieli w izyku Greckim, gdy tym czasem weytrano w niepotrzebne trudności, pełne mozółki szyczymy; na swój izyku naypozbredniejsze przedzię widowano Nauki. Głoto sprawę, było i nieialo zrodtem zylu wybornych Mowców, dowcipnych i zabawnych Wierszopisów, poważnie piszących Statystów i subtelnych Polityków, to sdown zdy wiel Nauki utworzyło. Kier w nie-tylko zyskali w w prefacie politycznym użyty, aby dosłowność w Czczytym Języku Nauki, a do wyśoliny ier, przy prowadzisz stopnie, powagrel niało obec familie, iaki się popopolnie dzieć zwykło, do szacowania, ich siebie, a tym samym, do cierpienia się wzajemnego między Narodami, co bydi miało ufaniem sprzymierzeńców, ubespácczeniem Szadouni-ków, Ignaniem podobnych, powszechnym zgoda polwiam, a letei narodu swóego tym upowazieniem, który i do dzieć ist pamietny wysytkim Panstwom Cioty w zabytłach Segoz Języka. Tei są zbawienne myśli i naszego Monarchy, aby przez Nauki szczytów swoi uczynit naród.

Skłozie więc teraz z dowym rozgduiem tak oczewiste dowody zważysz stowować się niebędzie do Nauki teraznięszych? Lito mówię niewiędlną w dzieczności Najiasniejszemu Monarsze wyptacai się nieusiłując, który sposób Edulowania Młodziei narodowej za naypięszy et obmyslit uszczęliwienia. Czczytmy chęć przeto mieć we wysytkim umiędzności naybóglyszych Synów Obywatelskich, zwatawza gdy przy Czczytym Języku wraz natorzdzielnie i udziarnobie uczyć nabazwie. Tak sądzę, że troskliwaję Najiasniejszego Monarchy o naukach ist w razona w sercach obywatelów, gdy iak widzę, że Synów wtarnych do teyże Edulacji odwytał nieomiaszluig. Porostie tyllu wam Szlachetnos Młodri, abyfue stowaję się do ustaw Przewiętny Romisyi, Edulacyiney do wszelkiego Rodzaiu Nauki podług klasz roczności wyznaczonych szczyty ochoty i pilności przykładałi na zawrzyt Czczytmy i powięchy Rodziców. Myżas Nauczytela zaczynaję ten kole szczytowie z strony swóicy w szelę starannosi przyzeliamy, abyśmy Synów Obywatelskich z Nauki Teraznięszych przytecznemi do uszy Czczytmy zdołnemi i szczytliwemi uczynili.

Mowa przy otwarciu Szkoł przez Jmę A. Hilarego Lela-
wskiego Nauczytela Wymowy & t. d. listopada 1704. Roku
Miana w czasie Segoz Liumskich Cwuruckich.

Cum ob summam temporum incommoditatem solennis reapi-
ptio Scholarum ad hunc usq diem sit transata; tum ad im-
plenda Augustissima Republice literarid mandata commodius
hodierna lux via tempus repariri possit: quo non tantum con-
spectui vestro Illustrissimi ac sapientissimi Districtus Conuen-
sis Terrestres Judicis, ceterique Præstantissimi hospites singulo-
rum in literis progressum palam fieri Nobilissima Juventus sta-
tuit; sed etiam vestram ad fovendas tuendasque instandi
anno peragendas doctrinas futura felicitatis Patrie pro-
creativ optabilem habere gratiam desiderat. Ingenius e-
nim artibus vacantes Adolescentes hunc celis juvan-
tibus, Vobis vero faventibus procul dubio consecuturi sunt
fructum; qui ad conciliandam ipsis perennem gloriam
necessarius, ad augendum Parentibus solatium Juven-
dissimas, ad comparandam Patrie felicitatem opta-
tissimus foret. Quippe non alium in erudienda Ju-
ventute Serenissima Regia Maiestas proposuit finem; nisi
optimis scientiis ac virtutibus instructos et ad propagandas
Patrie utilitates aptissimos, et ad defendenda communia bo-
na expeditas, et ad suprema Regni subsellia amplecten-
da eaque prudenter administranda peritissimos, verbo: o-
mni ex parte felices Pives felicitatem Patrie prospici-
entes ut officiat. Et sane nihil humano generis
potest esse laudabilius, quam ingenius animos exultos
habere artibus, nihil Patrie estimabilius, quam sum-
ma sapientia et virtutibus præditos plucimos numera-
re Pives, nihil denique Civibus optabilius, quam omni-
um votis et desideris altissimos dignitatis gradus
prudenter possidere. Hæc autem omnia liberalis ar-
tis ac scientiæ virtutibus amead sui sectatoribus
prestare contendunt, quorum homines participes fi-
ant, a juvenili etate omnem curam, assiduum labo-
rem, atque ingentem sollicitudinem in acquirendas
ejusmodi scientias impendere assuescant. Nam ut se-
quenti discursu asperre statui: solam nisi Doctrinam
cum virtutibus conjunctum sicut maxime esse neces-
sariam juventuti; ita ad conciliandam veram homini
estimationem et ad comparandam Patrie felicitatem
aptissimam.

Juvenilitas hominis sicut aliquod discrimen in suis
operibus attendere videtur, imo per suam inconstan-
tiam, per nuper acutum lumen ingenii ac per in-
digue circumstantia tam recta quam iniqua homi-
num exempla similiter ad bonum atque malum in-
clinatur. Et quomodo Adolescens ad communis
hominum natus esse videtur; cum tamen necessa-
riis scientiis et moribus pidi videri instructus non potest.
bonus

vero tam benefici Regis gloriosissimum nomen, et quoad
florebunt liberales artes, nulla unquam posteritas de lau-
dibus que contineantur superat ut vos Nobilissimi Adolescenti-
bus omnem vim ingenii atq. corporis ad assequendas et trium-
phantissimas artes adhibeatis, et immortales gratias Serenis-
simo Regi pro hac liberali munificentia in largiendis labori-
bus Juventuti praeiis devinctissimo animo ferentes glo-
riosissimum nomen tam benefici supremi ludi literarii mode-
ratoris omni tempore celebretis. Vos etiam Constantissimi
Cives cum hac insigni Serenissima Regia Maestatu sat-
licitudine vestram quoque jungere curam dignemini,
nempe semotis omnibus impedimentis necessitatibusque
pervenit educationem presentem destinare, tueri. Filios
verbo et opere ad eam acquirendam allicere, velicis et bre-
vi insubimini Filiis vestris optime eruditis ac piissi-
mis crescentibus crescere nominis vestri gloriam, destina-
tionem vere decus et felicitatem Patriae.

Mowa w czasie otwarcia Szkół do Edukacji Narodowej
Oczywne uszczęśliwiający stosowna D. S. Józef S. Hilarego
1788 roku Miana prezbiteria S. Hilarego
Zelauskiego Nauczyciela Prawa i Wypraw.

Między wszystkimi innymi Inocencjami uszczęśliwić Oczymy nasza nie-
wiedzą skutecznym nad wychowaniem Młodzi Narodowej w Naukach. Choć lubo-
ć nima ani wieku tak podejrzego, ani stanu tak wysokiego, któregoby nado-
bita Nauka, i wstarcza że takowa zabawa myśli i prac naszym jest naje-
szcza, iako udyńie do Stawy i uszczęśliwienia Narodu najwięcej pomagająca;
z tem wszystkimi młodemu człowieka, iako dopiero do usług Oczymy sposobia-
cemus, najprzypuszcza być uwarzi. Jeżeli bowiem dzięki Narodu, tym ta-
niejsze bierz, nasij obyraz, i uszczęśliwości swojej skutecznij zaradzić i m-
krogi w Naukach ćwiczyć pilnością, i o mowić o tym Narodzi? gdzie nie r-
kowi umysłów nagła przez Nauki admiana, ale rosnąca z Laty i obyrazp-
Nauka szczęśliwie nie równie zasoba, prowadzi skutki. Tym za prawdę totem
dosty swej uszczęśliwości oba Narody, to zostawiać potomny uwarzi, wycyli
bionia nabyty dla siebie stawy, czyli wychowaniem Młodzi w Naukach sku-
tecznij publicznemu zaradzić. Dobro? i w prawdzie jeżeli spokojności Oby-
watelów najprzypuszcza publicznemu Dobro narwiemy uszczęśliwości szumieniem,
owoi wychowanie Młodzi w Naukach obyrazowych bierze młodem tego-
uszczęśliwości szumienia, jeżeli w-
iowej, owoi wychowanie Młodzi bierze gruntem tego-
kostonna, iak wiele wychowanie Młodzi w Naukach pomaga w Oczymy iuz
do utrzymania powagi i zalecenia w Kraiu, iuz do zjednonia jednomyślności,
uicia serca Obywatelów, iuz nakonie po powiżenia takowym najwyj-
Urządów, przeto z takim usiłowaniam Młodzi wychowali iuz równie prawi
na nadanie Państwa iak starannie wychowanie Młodzi iuz iuz swego dzielili.
Idy dobroć najwyj-
ta wraz wręku jego powzięcia pomysłności uszczęśliwości krolustwa. Widząc
przeto Oni domowe przykłady, kuznionia potronnych krolustwa, nazywają
Państwa o Bog dajby najdluzsze, od zaradzenia wiekopomny trwałosci i
uszczęśliwości jego zarad. Ustanowit najchmiej najwyj-
ni

nie Młodzi Doros, podzielać staranność swoją o uszczęśliwienie Kraiu z wysokiemi
Kraiu, cnot i Nauką w Oczymy Mzami i nie p-
Lenta ustady, tylko wraz uszczęśliwości Kraiowej przez wydoskonalenie Mł-
dzi w Naukach zaradzić. Owoi zalechena Młodzi man samego uszczęśli-
wianie twoie dalsze ubigajęcego się Monarche do siebie tylko nabyć bierze
staranności sey o koto ciebie troskliwie odpowiadać. Za ras abym dowodnie
pokazat uszczęśliwości Kraiową wychowania Młodzi wynikięca, za nee dalsza
do mówienia staronij: i wychowanie Młodzi Kraiowej iuz młodem uszczę-
śliwienia Kraiu. Domysli iuz przeto Młodzi Obywatelka, iako winna iuz
troskliwym okoto wychowania swego wdzięcznie poddać iuz obowiązkom.
Spodzievam się i za iż każdy kochający uszczęśliwienie Oczymy młode
i początku tego uszczęśliwienia mowięcego z miłością, iuz bierze.
Nie takiego Natura w skrytych swoich niezawasta tajemnicach, eugoby usi-
waniem dlugiem nustrudonia docię przynajmnie najpohafita praca. A w-
Natury wiele dzieł skrytych przemyślnie, iuz bierze. On przy usi-
upatrywał początek. Wolność rozumnego człowieka udyńie nauwaga, iuz
go zasadzona umysłu, iako uszczęśliwości swojej, napostępkach wdzięcznych z-
mu zaktada, tak tyle usiłowania zawsze toczy, nieprzestaje, aby dzieło sey uspo-
koienia serca wymagaiać rozumem udyńie, iako prawem i należyta zwinchności,
nadzwone było, i naciej zamiast wewnętrznego porządku i uspokoinia, niepokoinie
i zamieszanie nicakied cępić bierze. Co uspokoinieci przywrotnego człowieka pragna-
czego z Natury swego uszczęśliwienia mowięmy, to przez podobieństwo nie iako-
wes z spokojnością Obywatelów zniemy, a zto uszczęśliwienie Kraiowe zmiar-
kujemy. Spokoinieci Obywatelów młodem i pomysłności wewnętrny Kraiu r-
iuz staj: gdy najprzod Obywatele jednomyślnie rozumieniem skleinie scisle sta-
rodu swego Praw iustaw przestęgaia, gdy powtore Powage iuz bierze, iuz
zaczaię uszczęśliwości w obyrazach karności iuz bierze, uszczęśliwości iuz bierze, iuz
podroczności. Kąd kądego spotęczenia wzrost uszczęśliwości iuz bierze, iuz
wai iuz zuykta. Kąd wiele pomysłnych dla Kraiu wyptływa skutków, iuz bierze,
tosć i Kraiu i zalecenie roinnie. Przypatrzmy się teraz uszczęśliwości. Cate uszczę-
wienie Kraiu potronny najprzod na scistem przestęganis Praw iustaw Oczy-
zny, iuz najbardziej spokojności Obywatelów pomnaja, a przypatrzmy się
zbawionym skutkom iuz wynikięcym. Nibedzie tu miata nic miysca uchwa-
tosć, upadnie niekarnym występnym prebaisenia iuz wzdędu naplat i krew otucha,
cnota swa ciężę iuz bierze nadgroda, zgotą powzięcia Kraiu uszczęśliwości,
kiedy na żadną nienachiloria strony sprawiędliwosci obostronności niepodpadnie.
Gdy i jako sprawiędliwosci wszystkich ludzi iuz bierze, rozumieniem i najuspa-
niale krolustwa najwyj-
po starganych ustawach sprawiędliwosci zwanika iuz spokojności Obywatelka Kra-
ie z swobody wymiżera. Owoi wychowanie Kraiowej Młodzi scistych przestęga-
ciw Praw roznęce uszczęśliwości Obywatelów, a tem samem uszczęśliwie-
nie Kraiowemu zaradzić. Zasadzmy powtore wewnętrny Kraiu uszczęśliwo-
na Powage

na Powadze Zwierności przestrzegający Praw zachowania w najpocześniejszy
ich catości, a zupełnie przeswiadczeni zostaniemy, iak ustawiona takowa Zwiernosc
w Ocyerznie gruntowai bycie sprawiedliwosci potomnosci pogotowiu spokojnosci
Obywatelka pomozai. Nie bezie mogt iden na stopienie z wasnego narzekai
Dobra, drugi nad zniwazeniem zasiedziatigo ubolewai Driedichwa, inny utraci
nieg, do ktorey przyglanai zalowai spokojnosci, lecz uszytkim ona roztropnym
dogodzi pomiarkowaniem, Skad Kraiowi trwalosci, Stanom udomowiono si; kaz-
demu wyniknie bezpieczenstwo. I takie pomysli dla Kraiu skutki z dobrego wy-
chowania Mlodzi urosna, gdy te gorliwych Ocyerznie wydawszu bynow, po-
wage powinoniy Zwiernosci utrzymwai nauczy. Takow szczelivosti
kraiowey zarodu gdy w dzikiach, suchwalych i grubych Narodach wzrostu
swego miec niemogly, niedziw, ze trwalosci dlugiej tak wielu Państwow
nie sprawily. Gdy bowiem drobne i lekkie wazenia Praw i Zwiernosci Mlo-
dem umydom zidnego dobrego wychowania niemajacym iakoby godnym
politowania pniebaczeni bywaly, za razem te do wyprawy wyznaczania pogany i
suchwalicy wolnosci przyprawadzone nieserwulwym rokorom i zamieszania popo-
litigo staty sie poczatkem. Skad spokojnosci Obywatelka przez umytrze niepokoi
nadwzatlona za pomnozeniem sie takowey niekarnosci zgruntu wyniszczona do
ostatniego nalonic przyta upadku. Zaradzmy my pomienioniy trwalosci i
szczelivosti kraiovey, dajmy przywoiti wychowanie mlodemu umydom.
Wychowanie bowiem dobre, gdy najmniejza umydlu suchwalosci seiga ostro
i kaze, gdy najdrobniejsza nieobyczainosci plamę surowi zgladza, gdy
wszelkij dzikosci idynym jest nieprzyjacielom; nauczy Mlodzi winny pod-
leglosci nazywajacy niaz Wladzy, nauczy scistego Praw Kraiu swego opogotowiu
spokojnosci Obywatelkij postugania, zgotai wychowanie dobre wyda Obywa-
tela, ktory bezie i suchai Praw i utrzymwai powage Praw i Zwiernosci,
atam samym Krai swoj uszczelwiti potrafi. Dajmy wiec przywoiti
wychowanie Mlodemu umydom, atę przynieci uszczelwieniu Kraiowi,
gdy wpoi w nim gluboka miłosci Ocyerzney, ktora pociagnie za soba wspani-
niate Duch uslugiwania iij w najcięższych trudnosciach, wystawi mu
obowiazki, i; w Kraiu niepowinien byci bezczynnym Obywatelom, niecutym
i martwym cztowikiem, do zadney niedatym czynnosci, nabawigo spra-
widliwz boiazniq stawigie mu przed oczy powage praw i Zwiernosci, kt-
ra wity tyle ku uszczelwieniu swego Kraiu z siebie loziji usiluje, ile na kocha-
iacego swa Ocyerznie przystalo Obywatela. Uchylimy proci tego powrzech-
na zarazy mlodych umydom, niekarna swobodę, ktora wspanialosci Ducha
w suchwata zamienia porzywrosć, miłosci Ocyerzney przez zaciagnione od
postromnych repute obyczai w sercu trui i gadi. A tu czego niedostawai
bycie takiemu Obywatelowi moggemu zawsze swa uszczelwiti Ocyerzney?
Coi dopiero, gdy nalezyta wiadomosc i potrzebnych Nauk prawidlatami ob-
iasniony bycie? Nadto gdy przytwarznijszych Naukach o tajemnicach Wia-
ny s. 1060

ny s. i obowiazkach Chmiescianskich nauczy, gdy opowinowosciach swego stanu
u takim jest i bezie i Moralney Nauki przez wszystkie Klasy ciagle dawa-
ney wiadomiony zostani, gdy obowiazki Natury i Prawa ludzkiego ustawy
na Trzeia Klasy do uczenia sie wyznaczai rozema, namn proci takim ubywa-
ma Obywatelowi, by pilnym Praw i spokojnosci Obywatelkij skobem
a gorliwym moggemu sie sobie powinny iakowey Zwiernosci Piastomem,
pogotowiu tylu pomyslnych dla kraiowego uszczelwienia wyptywajacych
wypylonych skutkow powodem nie byt. Do niezawodnego skuteczn-
nia tych ponadznych przytkow stana, mi w oczach chwalebne Przewidniy Ko-
misyi doroz najwyzszij w wychowaniu Mlodzi maiocey teraznijsze Przepisy,
w ktorych tej same seicre widz prawidlat wychowania Mlodzi, widz ustawy
zasposabiacie Mlodzi do uczenia sie obowiazkow dobrego Obywatela, Widz spo-
soby Mlodych kierowania umydom do chwytanaię Maxym idyni kocha-
iacemu Ocyerzney swa przytakijtych Obywatelowi, widz z obyczainosci Pra-
wami kazdemu ponadzki lat przepisani, Prawa poboznosci, uszczelwivosti,
lagodnosci i wszelkich enot, zgotai widz uszczelwieniu Kraiu
naszego. Teraz pozidmy i przypatrzmy sie sposobom wychowania, gdzie
ow zastanaty wychowania Mlodzi rozrimy, podlug kazdego przywatnego zwania
wynalazkami wykonzenionu wyrczy, nowy zas powaga, i Nauk doskonalych
Mlodzi, a wespolem neczy dowiadczonych zaleceniem starozdony chwaleb-
niey wprowadzony sposob, gdzie wyborne wszelkiego Nauk rozdzai na Mlo-
dey umydom roli zasiewajacy nasienie, gdzie pobozne poznawaniem wszelkich
powinowosci przez dawanie Nauk obyczainosci, przekladani bywajacy uwagi,
gdzie wpaianiem miłosci Ocyerzney iakoby piewozym Obywatelstwa iijwidom
Mlodzi zasilana do chwalebniejszych was sposobu iij czynow. Nowem gdzie
wychowania Mlodzi skota, i ktorey Ocyerzney wielkich swych Praw w krotce
spodziewajacy miec obrotow, scistych spokojnosci Obywatelkij Przewi-
gacow, gorliwych znacznych iij Piastomow, wielkich rada, niepostromny o
neczech przegdem, ale w wasnem dowiadczonem zapewnionym Mlodzi
pogotowiu w krotce obaczy uszczelwieniu swaie wychowania kraiovey Mlo-
dai, w krotce iijz Nauk zbiraie bycie plony, ktore pierzobowita Monarechy
w umydom Mlodzijszych zasiala starannosc, w krotce usna i; cale bezpieczen-
stwo, trwalosci i szczelivosti sey zawiata od glubokiej Rady, u postromnych wry-
tosci, ktorey bez przywojtego Mlodzi wychowania zadna miara miłosci nie mogta.
Co gdy tak jest, ktai nieprzymna, ze wychowanie kraiovey Mlodzi i; w wasnem
Prav Skobow i wrytosci kraiovey pomozajecielow Ocyerzney wypane. Zaradzmy
wiec Szlachetna Mlodzi ochota do poddania sie wdziaczni troskliwym i; koto wy-
chowania siebie obowiazkom, a Opatrzny ty Monarechy twego i; wielkich Ml-
zow i; koto siebie starannosci Nauczytelow zas twoich troskliwosti nakazyta
w Naukach odpowiadaj pilnoscia.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ у м. Києві

В даній справі № 2

Фонду № 2104

Пронумеровано 38/тридцять вісім (цифрами і прописом) 1 аркушів

з них літерні №№ 2а

пропущені №№ _____

Вкладення _____

Брошури, газети: _____

Графічні матеріали: _____

Інші особливості документів _____

Документи із згасаючим текстом: _____

« 12 - лютого 1995 р. Підпис [підпис]

ПІДГОТОВКА СПРАВИ ДО МІКРОФІЛЬМУВАННЯ
(що зроблено і вказівки оператору)

« _____ 19 _____ р. Підпис _____

